

ПРАВИЛА за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия

Издадени от Комисията за енергийно и водно регулиране, обн., ДВ, бр. 55 от 19.06.2020 г., в сила от 19.06.2020 г., доп., бр. 4 от 15.01.2021 г., в сила от 15.01.2021 г., изм. и доп., бр. 41 от 18.05.2021 г., в сила от 18.05.2021 г., бр. 2 от 7.01.2022 г., в сила от 7.01.2022 г., бр. 74 от 16.09.2022 г., в сила от 16.09.2022 г., бр. 50 от 9.06.2023 г., в сила от 9.06.2023 г., бр. 63 от 26.07.2024 г., в сила от 26.07.2024 г., бр. 46 от 6.06.2025 г., в сила от 6.06.2025 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. "Българска независима енергийна борса" – ЕАД, наричано по-нататък БНЕБ – ЕАД, или оператор, е титуляр на лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия, издадена на дружеството по реда и при условията на Закона за енергетиката.

Чл. 2. Борсовият пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ – ЕАД, оперира при следните основни принципи:

1. търговия с електрическа енергия чрез открит, прозрачен, недискриминационен и анонимен механизъм;

2. формиране на референтни цени за всички търгувани стандартизирани продукти;

3. сключване на сделки по лесен, бърз и сигурен начин.

Чл. 3. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Настоящите правила регламентират организацията на дейността, правата и задълженията на всички търговски участници и на БНЕБ – ЕАД, във връзка с функционирането на борсовия пазар на електрическа енергия в следните направления:

1. (изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) пазарен сегмент "В рамките на деня", включващ:

а) механизъм "Непрекъсната търговия";

б) механизъм "Търгове в рамките на деня";

2. пазарен сегмент "Ден напред";

3. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) пазарен сегмент "Двустранни договори", включващ:

а) механизъм "Търгове";

б) механизъм "Търгове – краен снабдител".

Чл. 4. Тези правила са задължителни за всички търговски участници и дружества в договорни отношения с БНЕБ – ЕАД, към които са относими.

Чл. 5. Търговията на борсовия пазар на електрическа енергия се осъществява чрез електронна система за търговия, наричана по-нататък ЕСТ, която система е с ограничен и непрехвърляем достъп.

Чл. 6. Търговията на БНЕБ – ЕАД, се осъществява в централноевропейско време и всички часове в тези правила са в съответствие с това време.

Чл. 7. БНЕБ – ЕАД, определя приложими цени към дейността на борсовия пазар, които оповестява в Тарифа за таксите на БНЕБ – ЕАД, публикувана на интернет страницата на оператора. Търговските участници и всички дружества в договорни

отношения с БНЕБ – ЕАД, към които са относими, са длъжни да заплащат приложимите цени, определени в Тарифа за таксите на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 8. (1) (Предишен текст на чл. 8 – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Всеки търговски участник е длъжен да изпрати незабавно официално уведомление до БНЕБ – ЕАД, за всички промени, настъпили както от фактическа, така и от правна страна, които могат да имат отражение върху възможността на съответния търговски участник да изпълнява задълженията си в съответствие с изискванията на ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, договора за участие и тези правила.

(2) (Нова – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) В случай че срещу търговски участник е образувано изпълнително дело или са предприети действия по принудително изпълнение или обезпечение срещу имуществото на търговския участник, последният е длъжен да изпрати официално уведомление до БНЕБ – ЕАД, в срок от 10 работни дни, считано от по-ранната от двете дати, от датата на получаване на покана за доброволно изпълнение или от датата на узнаването за предприетите изпълнителни или обезпечителни действия.

Чл. 9. (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Всеки търговски участник се съгласява, че наименованието и адресът на дружеството, лицата за контакт, както и телефонните номера, имейли и адресите за кореспонденция, както и информация за банковите сметки могат да бъдат използвани, предоставяни и публикувани от БНЕБ – ЕАД, за целите на дейността му.

Чл. 10. Всеки търговски участник е длъжен да изпълни задълженията си в съответствие с физическия и финансовия сетълмент, породени от подадената от него оферта.

Чл. 11. Всички сключени сделки от търговски участник преди неговото отстраняване, изключване или оттегляне от борсовия пазар запазват действието си.

Чл. 12. (1) (Предишен текст на чл. 12, доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) За целите на тези правила се прилагат определенията, съдържащи се в Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT) и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията от 17 декември 2014 г. за прилагане на член 8, параграфи 2 и 6 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия по отношение на докладването на данни, както и в актовете за тяхното изменение и допълнение.

(2) (Нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Цялостната отговорност за докладване на данни по Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия пред Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия се носи от търговските участници.

Глава втора

РЕГИСТРАЦИЯ

Раздел I

Процедура по регистрация

Чл. 13. (1) (Предишен текст на чл. 13, изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Процедурата по регистрация на борсовия пазар на електрическа енергия включва:

1. подаване на заявление за регистрация;
2. сключване на договор за участие;
3. предоставяне на обезпечение;
4. (изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) плащане на приложимите такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД;
5. (изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) получаване на сертификат за работа с електронните системи за търговия за съответния пазарен сегмент;
6. (доп. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) предоставяне на достъп до електронните системи за търговия и електронните системи за сетълмент;
7. (нова – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) сключване на споразумение за самофактуриране – за пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня";
8. (нова – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., изм., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) посочване на банкова сметка в официалната парична единица на Република България за целите на разплащанията, възникнали в резултат на реализирани сделки на борсовия пазар на електрическа енергия;
9. (нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) сключване на договор за докладване на данни по Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия.

(2) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) В процедурата по регистрация на организирания борсов пазар на електрическа енергия правната сила на електронния подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис.

Чл. 14. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Процедурата по регистрация на борсовия пазар започва с подаване на заявление за регистрация ведно с приложенията към него. Заявлението за регистрация се съставя по образец, публикуван на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД, и се подава на адреса за кореспонденция на БНЕБ – ЕАД, по електронна поща на адрес: application@ibex.bg или електронно чрез интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 15. БНЕБ – ЕАД, разглежда заявлението за регистрация в срок до 5 (пет) работни дни, като извършва проверка на предоставените данни. При необходимост от предоставяне на допълнителна информация и/или нередовност на заявлението за регистрация операторът предписва на заявителя срок от 3 (три) работни дни за представяне на допълнителна информация и/или за отстраняване на нередовностите. Срокът за разглеждане на заявлението за регистрация се спира за времето на допълнителния срок и продължава да тече след изпълнение на предписанието на оператора.

Чл. 16. БНЕБ – ЕАД, допуска до регистрация и участие на борсов пазар на електрическа енергия единствено лица, които не го излагат на репутационен или финансов риск.

Чл. 17. БНЕБ – ЕАД, отказва регистрация, когато заявителят не отговаря на изискванията, установени в тези правила, като официално го уведомява за мотивите на отказа.

Чл. 18. При одобрение на заявлението за регистрация операторът изпраща на заявителя договор за участие, образец от който е публикуван на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 19. (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Търговският участник е длъжен да сключи договора за участие и при подписване със саморъчен подпис да го изпрати в 2 (два) оригинални екземпляра на актуалния адрес за кореспонденция на БНЕБ –

ЕАД.

Чл. 20. В срок до 15 (петнадесет) работни дни от датата на сключване на договора за участие търговският участник:

1. заплаща всички дължими такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД;
2. предоставя обезпечение съгласно глава седма;
3. (нова – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) сключва споразумение за самофактуриране с БНЕБ – ЕАД, при регистрация на пазарен сегмент "Ден напред" и/или пазарен сегмент "В рамките на деня".

Чл. 21. (1) (Доп. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., предишен текст на чл. 21, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) След успешното приключване на процедурата по регистрация на борсовия пазар търговският участник придобива съответния статус, който се отразява в регистъра на търговските участници на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД, а именно:

1. (доп. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) статус "Активен" за пазарен сегмент "В рамките на деня" и пазарен сегмент "Ден напред" се придобива след изпълнение на изискванията на чл. 13 и след вписване на търговския участник със статус "Активен" в съответните регистри, поддържани от независимия преносен оператор;

2. статус "Регистриран" за пазарен сегмент "Двустранни договори" се придобива след изпълнение на изискванията на чл. 13;

3. (доп. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) статус "Активен" за пазарен сегмент "Двустранни договори" се придобива след изпълнение на изискванията на чл. 13 и на глава шеста, раздел II и след вписване на търговския участник със статус "Активен" в съответните регистри, поддържани от независимия преносен оператор.

(2) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Независимият преносен оператор незабавно уведомява писмено оператора на организирания борсов пазар на електрическа енергия в случаите на отстраняване на търговски участник от пазара на електрическа енергия.

Чл. 22. (1) (Предишен текст на чл. 22 – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Процедурата за регистрация на борсов пазар се прекратява:

1. автоматично, когато с изтичане на тримесечен срок от подаване на заявлението за регистрация търговският участник не е придобил статус по чл. 21, т. 1 и/или 2, за което операторът изпраща официално уведомление до търговския участник;

2. с официално уведомление до търговския участник, съдържащо мотивиран отказ:

а) когато не е спазено предписанието на оператора по чл. 15;

б) при наличие на хипотезата на чл. 16.

(2) (Нова – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) При прекратяване на процедура по регистрация платените от търговския участник такси не се възстановяват. За всяка последваща процедура по регистрация, образувана по ново заявление, таксите се дължат отново.

Раздел II

Достъп до електронна система за търговия

Чл. 23. (1) (Предишен текст на чл. 23 – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Достъпът до ЕСТ се осъществява чрез създадени от оператора профили на посочените от търговския участник лица като отговорници за търговия.

(2) (Нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Достъпът до ЕСТ може да се осъществява и чрез приложно-програмен интерфейс (API), за което търговският участник

подава заявление за достъп до услугата API и подписва договор за предоставяне на услугата по образец. Лицата, които получават достъп до приложно-програмния интерфейс, се посочват в договора за предоставяне на услугата API.

Чл. 24. (1) Всеки търговски участник е длъжен да определи минимум 2 (две) физически лица като отговорници за търговия. При посочването на лицата търговският участник декларира пред оператора, че същите са оправомощени да го представляват пред БНЕБ – ЕАД, във връзка с участието на борсовия пазар на електрическа енергия и имат право да подават, анулират и модифицират оферти, изпращат заявки за подаване, модифициране или анулиране на оферти на оператора и/или заявления за инициране на търгове.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Всеки отговорник за търговия е длъжен успешно да положи тест за проверка на познанията му относно тези правила и за работа със съответната ЕСТ съгласно Инструкция № 1 "Обучение и сертифициране", публикувана на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

(3) (Нова – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Всеки търговски участник има право да подаде заявление за провеждане на обучение с отговорник за търговия за запознаване с тези правила и работа със съответната ЕСТ.

(4) (Нова – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., предишна ал. 3, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Единствено посочените в ал. 1 отговорници за търговия имат право да осъществяват кореспонденция от името на съответния търговски участник и да изпращат съобщения/нотификации във връзка с технически проблеми или проблеми от друго естество, свързани с функционирането на ЕСТ.

Чл. 25. (1) (Доп. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Операторът създава за всеки търговски участник определен брой профили, който съответства на броя на посочените отговорници за търговия по чл. 24. За целите на създаването на профил търговският участник представя индивидуален адрес на електронна поща на всеки отговорник за търговия. Не се допуска създаването на повече от един профил с един адрес на електронна поща.

(2) За пазарен сегмент "Двустранни договори" операторът създава 2 (два) безплатни профила за всеки търговски участник, като за всеки допълнителен профил се заплаща такса в съответствие с Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД.

(3) Видът на достъп на отговорниците за търговия до ЕСТ се определя от съответния търговски участник, а именно:

1. с активен достъп – създават се профили, посредством които отговорниците за търговия имат възможност да оперират с ЕСТ от името на съответния търговски участник;

2. с пасивен достъп – създават се профили, посредством които отговорниците за търговия имат достъп до информацията в ЕСТ, но не могат да оперират с тях.

(4) Операторът създава профилите съгласно определения вид на достъпа по ал. 2, след което предоставя на отговорниците за търговия индивидуални потребителско име и парола.

Чл. 26. При първото влизане в съответната ЕСТ отговорниците за търговия са длъжни да променят предоставените от оператора пароли и да не ги предоставят на трети лица. Операторът не носи отговорност, в случай че отговорниците за търговия предоставят индивидуалните потребителско име и парола за достъп до ЕСТ на трети лица.

Чл. 27. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) Търговският участник е длъжен незабавно да изпрати официално уведомление до БНЕБ – ЕАД, при промяна на лице, посочено като отговорник за търговия.

(2) Операторът прекратява достъпа незабавно, но не по-късно от края на работния ден, в който е постъпило уведомлението, или най-късно до 12,00 ч. в първия работен ден, ако уведомлението е постъпило в неработен ден.

(3) В случаите по ал. 2 операторът изпраща незабавно писмено уведомление на търговския участник, в което посочва датата, часа и минутата на прекратяване на достъпа.

(4) Търговският участник остава обвързан и отговорен за всички пропуски, действия и бездействия от страна на отговорника за търговия до момента на прекратяване на достъпа, но не по-късно от момента на изтичане на крайните срокове по ал. 2

Раздел III

Достъп до електронни системи за сетълмент

Чл. 28. (1) Всеки търговски участник е длъжен да определи минимум 1 (едно) лице като отговорник за сетълмент и обезпечения, с посочването на което търговският участник декларира пред оператора, че същото е упълномощено да го представлява пред БНЕБ – ЕАД, по всички въпроси, свързани със сетълмент и обезпечения във връзка с глава седма, и има право да подписва документи за разпределяне и освобождаване на обезпечение, както и документи за потвърждаване на предоставяне и/или приемане на обезпечение за плащане и обезпечение за добро изпълнение.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 29. (1) БНЕБ – ЕАД, осигурява достъп до електронните системи за сетълмент, като създава индивидуално потребителско име на всеки отговорник за сетълмент и обезпечения и изпраща активационен линк на имейла за контакт на съответното лице съгласно чл. 28.

(2) Активационният линк съдържа информация за индивидуалното потребителско име на съответния отговорник за сетълмент и обезпечения.

(3) При потвърждаване на достъпа чрез изпратения активационен линк отговорникът за сетълмент и обезпечения създава персонална парола за достъп.

Чл. 30. Всеки отговорник за сетълмент и обезпечения носи отговорност за съхраняването и опазването на индивидуалните потребителско име и парола за достъп до електронните системи за сетълмент. Операторът не носи отговорност, ако отговорник за сетълмент и обезпечения предоставя индивидуалните потребителско име и парола за достъп на трети лица.

Чл. 31. (Доп. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Отговорниците за сетълмент и обезпечения са задължени да се информират за размера на лимита за търговия на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" съгласно тези правила, сключените сделки, размера на обезпечението и друга информация, предоставена чрез електронните системи за сетълмент.

Чл. 32. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) Търговският участник е длъжен незабавно да изпрати официално уведомление до БНЕБ – ЕАД, при промяна на лице, посочено като отговорник за сетълмент и обезпечения.

(2) Операторът прекратява достъпа незабавно, но не по-късно от края на работния ден, в който е постъпило уведомлението, или най-късно до 12,00 ч. в първия работен ден, ако уведомлението е постъпило в неработен ден.

(3) В случаите по ал. 2 операторът изпраща незабавно писмено уведомление на търговския участник, в което посочва датата, часа и минутата на прекратяване на достъпа.

(4) Търговският участник остава обвързан и отговорен за всички пропуски, действия

и бездействия от страна на отговорника за сетълмент и обезпечения до момента на прекратяване на достъпа, но не по-късно от момента на изтичане на крайните срокове по ал. 2.

Глава трета

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РЕГИСТРАЦИЯ

Раздел I

Оттегляне

Чл. 33. Всеки търговски участник има право да се оттегли от участие на борсовия пазар на електрическа енергия с писмено заявление по образец, изпратено до БНЕБ – ЕАД, най-малко 10 (десет) работни дни преди датата на прекратяване на регистрацията на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 34. (Изм. – ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г.) (1) БНЕБ – ЕАД, разглежда заявлението по чл. 33 и се произнася по него в разумен срок.

(2) При оттегляне на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия БНЕБ – ЕАД, прекратява всички видове предоставен достъп и изпраща официално уведомление до търговския участник за датата на оттеглянето, като изпраща съобщение до всички търговски участници.

(3) Оттеглянето на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия се отразява в регистъра на търговските участници, публикуван на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

(4) При оттегляне на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия всички дължими към борсовия оператор такси по Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД, стават изискуеми.

Раздел II

Отстраняване

Чл. 35. Операторът има право да отстрани търговски участник от определен пазарен сегмент, част от борсовия пазар на електрическа енергия, при неизпълнение на едно или повече от следните задължения:

1. търговският участник да спазва задълженията, произтичащи от Закона за енергетиката, правилата по чл. 91, ал. 2 от Закона за енергетиката или друг нормативен документ, който има отношение към участието на търговски участник на борсовия пазар;

2. търговският участник да спазва задълженията, произтичащи от тези правила;

3. търговският участник да отговаря на условията за регистрация на пазарен сегмент, част от борсовия пазар на електрическа енергия, съдържащи се в ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и/или тези правила;

4. търговският участник да не застрашава нормалното функциониране на борсовия пазар на електрическа енергия;

5. (нова – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) търговският участник да не подава оферти и/или да сключва сделки за покупка на положителни цени и/или продажба на отрицателни цени и да не натрупва парични задължения към борсовия оператор, чиято максимална стойност надхвърля разполагаемия лимит за търговия по смисъла на тези правила.

Чл. 36. При неизпълнение на задължение по чл. 35 БНЕБ – ЕАД, изпраща официално уведомление до търговския участник, като определя разумен срок за неговото изпълнение.

Чл. 37. (1) При неизпълнение на задължение по чл. 35 в срока по чл. 36 БНЕБ – ЕАД, отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент, с което прекратява всички видове предоставен достъп до него.

(2) Когато неизпълнението се отнася до пазарен сегмент "В рамките на деня" и/или пазарен сегмент "Ден напред", достъпът се прекратява едновременно до двата пазарни сегмента.

Чл. 38. БНЕБ – ЕАД, изпраща официално уведомление до търговския участник за отстраняването му от съответния пазарен сегмент, като посочва нов разумен срок за изпълнение на задълженията по чл. 35.

Чл. 39. При продължаващо неизпълнение след изтичане на срока по чл. 38 БНЕБ – ЕАД, изключва търговския участник от борсовия пазар на електрическа енергия по реда на раздел III от тази глава.

Чл. 40. В случаите, когато е застрашено нормалното функциониране на борсовия пазар на електрическа енергия, и/или при повторно неизпълнение на задължение по чл. 35 в период от 6 месеца БНЕБ – ЕАД, отстранява търговския участник от участие на борсовия пазар незабавно преди уведомяването и без да дава срок по чл. 36, като анулира вече регистрирани оферти и заявления за инициране на търг. Операторът изпраща официално уведомление до търговския участник след неговото отстраняване и предписва срок по реда на чл. 38.

Чл. 41. (1) БНЕБ – ЕАД, възстановява всички видове прекратени достъпи до 3 (три) работни дни след изпълнение на задължение по чл. 35 и извършване на плащания по реда и при условията на глава осма, когато такива са приложими.

(2) За възстановяване на достъпа до ЕСТ след всяко отстраняване търговският участник заплаща на БНЕБ – ЕАД, 50 % (петдесет процента) от таксата за участие съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 41а. (Нов – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) (1) Когато търговски участник застрашава функционирането на балансиращия пазар на електрическа енергия и на електроенергийната система чрез сключване на сделки, водещи до изчерпване на диапазона за регулиране и отклонение от параметрите за сигурност, независимият преносен оператор, след извършен сетълмент с данни от известните графици и данни от средствата за търговско измерване за всички обекти в балансиращата група на търговския участник, изпраща мотивирано искане до оператора:

1. за временно спиране на достъпа на търговския участник до ЕСТ "В рамките на деня", в случай на покупко-продажба на електрическа енергия без насрещна търговска сделка или прогнозно потребление/производство в балансиращата група, и покриване на търгуваните количества от балансиращия пазар, за не по-малко от 10 периода на сетълмент в рамките на календарен месец;

2. за временно спиране на достъпа на търговския участник до ЕСТ при отклонение в посока енергиен недостиг и/или енергиен излишък, за не по-малко от 10 периода на сетълмент в рамките на календарен месец, в които периоди отклонението надхвърля 50% от сумарното производство и/или сумарното потребление за координатор на балансираща група и над 20 MWh за търговец на електрическа енергия.

(2) За постъпило искане по ал. 1 БНЕБ – ЕАД, незабавно уведомява търговския участник, който има право в срок от 3 работни дни да изпрати мотивирано възражение до независимия преносен оператор.

(3) В случай че в срок от 5 работни дни от изпращане на уведомлението по ал. 2 независимият преносен оператор не оттегли искането си или го потвърди, операторът

отстранява търговския участник от ЕСТ "В рамките на деня" за един месец – когато търговският участник за първи път е застрашил функционирането на балансиращия пазар на електрическа енергия и на електроенергийната система чрез сключване на сделки, водещи до изчерпване на диапазона за регулиране и отклонение от параметрите за сигурност, а за всяко последващо застрашаване в рамките на същата календарна година – за три месеца.

Раздел III

Изключване

Чл. 42. Операторът изключва търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия, когато:

1. в указания от БНЕБ – ЕАД, срок по чл. 38 търговският участник не е изпълнил задължение по чл. 35;

2. е налице невъзможност задължение по чл. 35 да бъде изпълнено чрез последващи действия на търговския участник;

3. е отстранен от пазара на електрическа енергия от страна на "Електроенергиен системен оператор" – ЕАД, наричано по-нататък ЕСО – ЕАД;

4. е налице решение на Комисията за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък КЕВР, за отнемане/прекратяване на съответната лицензия или при изтичане на нейния срок, когато за дейността на търговския участник се изисква лицензия;

5. търговският участник не отговаря на условията за регистрация на борсов пазар, съдържащи се в ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и/или тези правила, поради настъпила промяна в обстоятелствата, за която не е изпратил официално уведомление до БНЕБ – ЕАД.

Чл. 43. При изключване на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия БНЕБ – ЕАД, прекратява всички видове предоставен достъп и изпраща официално уведомление до търговския участник за датата на изключването, като изпраща съобщение до всички търговски участници.

Чл. 44. (1) Изключването на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия се отразява в регистъра на търговските участници, публикуван на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

(2) Търговски участник, изключен от борсовия пазар на електрическа енергия, има право да започне нова процедура по регистрация не по-рано от 6 (шест) месеца след датата на изключване.

(3) При изключване на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия всички дължими към борсовия оператор такси по Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД, стават изискуеми.

Глава четвърта

ПРАВИЛА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПАЗАРЕН СЕГМЕНТ "В РАМКИТЕ НА ДЕНЯ"

Раздел I

Електронна система за търговия на механизъм "Непрекъснатата търговия"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Чл. 45. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търговията на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Непрекъснатата търговия", се осъществява чрез електронна система за търговия – в рамките на деня, наричана по-нататък ЕСТ-РД.

Чл. 46. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) За участието чрез механизъм "Непрекъснатата търговия" на пазарен сегмент "В рамките на деня" всеки търговски участник има едно безплатно портфолио и допълнителни портфолия.

Чл. 47. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) ЕСТ-РД на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Непрекъснатата търговия", е с ограничен и непрекъснат достъп.

Раздел Ia

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Електронна система за търговия на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 47а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търговията на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Търгове в рамките на деня", се осъществява чрез електронна система за търговия – търгове в рамките на деня, наричана по-нататък ЕСТ-ТРД.

Чл. 47б. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) За участието чрез механизъм "Търгове в рамките на деня" всеки търговски участник трябва да има отделно портфолио, като всяко допълнително портфолио на пазарен сегмент в "Рамките на деня" се създава след подаване на заявление по образец, публикуван на интернет страницата на оператора.

Чл. 47в. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) ЕСТ-ТРД на пазарния сегмент "В рамките на деня", механизъм "Търгове в рамките на деня", е с ограничен и непрекъснат достъп.

Раздел II

Дни на търговия, интервал и етапи на механизъм "Непрекъснатата търговия"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Чл. 48. Дните на търговия са всеки ден от седмицата, 365/366 дни в годината.

Чл. 49. Период на подаване на оферти е периодът, през който оферти за покупка и продажба могат да бъдат подавани в ЕСТ-РД до приключване на времето за сключване на

сделки за съответен продукт в деня на доставка (D).

Чл. 50. Сроковете за подаване на оферти за покупка и/или продажба са:

1. начален срок за подаване на оферти и сключване на сделки: 14,00 ч. на деня (D-1), предхождащ деня на доставка (D), за всички продукти с ден на доставка (D);

2. краен срок за подаване на оферти и сключване на сделки: търговските участници могат да подават оферти, да променят или изтриват вече подадени оферти и да сключват сделки до 60 (шестдесет) минути преди началото на доставка на съответния продукт.

Чл. 51. По преценка на БНЕБ – ЕАД, съответните начални и крайни срокове за подаване на оферти и сключване на сделки могат да бъдат променяни.

Чл. 52. Всички промени по чл. 51 се обявяват на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД, като регистрираните търговски участници се уведомяват официално.

Раздел Па

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Дни на търговия, интервал и етапи на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 52а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Дните на търговия са всеки ден от седмицата, 365/366 дни в годината.

Чл. 52б. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Периодът на подаване на оферти е периодът, през който оферти за покупка и продажба могат да бъдат подавани в електронната система за търговия до приключване на борсовата сесия в деня преди доставки (D-1) или деня на доставка (D), които са, както следва:

1. първа сесия (D-1) (IDA1) – 15,00 ч.;

2. втора сесия (D-1) (IDA2) – 22,00 ч.;

3. трета сесия (D) (IDA3) – 10,00 ч.

Чл. 52в. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Сроковете за подаване на оферти са:

1. начален срок за подаване на оферти: до два месеца преди деня на доставка; по преценка на оператора съответните борсови сесии могат да бъдат отворени по-рано или по-късно от обявеното;

2. краен срок за подаване на оферти: търговските участници могат да подават оферти, да променят или да изтриват вече подадени оферти до крайния срок за подаване на оферти.

Чл. 52г. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Сроковете за определяне и обявяване на резултатите от борсовите сесии са в съответствие с общоприетите правила на обединението SIDC (Single Intraday Coupling).

Чл. 52д. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) БНЕБ – ЕАД, може да направи промени в деня на търговия, в периода на търговия или в етапите на търговия в определени случаи, ако това е в интерес на извършване на безпрепятствена търговия или за осигуряване на нормални пазарни условия, като във всички случаи промените трябва да са в съответствие с приетите правила и процедури на обединението SIDC. Всички промени се оповестяват едновременно на всички търговски участници чрез имейл и/или чрез публикуване на интернет страницата на оператора.

Раздел III

Маркет-мейкър (Market Maker)

Чл. 53. (Отм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.).

Чл. 54. (Отм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.).

Раздел IV

Търгувани продукти

Чл. 55. (Доп. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Търгуваните продукти на пазарен сегмент "В рамките на деня" и техните параметри са дефинирани в Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

Раздел V

Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник на механизъм "Непрекъсната търговия"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Чл. 56. Офертите, подадени от търговски участник чрез ЕСТ-РД, се считат за обвързващи и се съхраняват в нея. Информация, генерирана от ЕСТ-РД въз основа на подадените оферти от търговските участници, се счита за обвързваща по отношение на съответния търговски участник, подал офертата.

Чл. 57. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Сделките, сключени на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Непрекъсната търговия", представляват твърд ангажимент на съответния търговски участник за доставка на електрическа енергия – в случай на прието предложение за продажба, или задължение за приемане на доставка на електрическа енергия – в случай на прието предложение за покупка.

Чл. 58. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всяка сделка на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Непрекъсната търговия", е обвързана към определен ден и интервал на доставка.

Чл. 59. Всеки търговски участник има задължение да вземе необходимите мерки срещу непозволен или външен достъп до неговия софтуер и хардуер за достъп до ЕСТ-РД и респективно да опазва паролите и кодовете си за достъп до ЕСТ.

Чл. 60. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) При технически проблеми, възникнали по време на осъществяване на оферирането и/или сключването на сделките, отговорникът за търговия следва да се свърже с БНЕБ – ЕАД, като се идентифицира с определена информация, поискана от оператора.

Чл. 61. (1) (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Ако поради технически проблеми търговски участник е в невъзможност да подаде оферта, то отговорникът за търговия има право да изпрати офертата до оператора чрез имейл support@ibex.bg, като използва шаблон във формат Excel, който е достъпен в ЕСТ-РД, и уведоми предварително оператора за това на посочените телефони за връзка.

(2) Операторът служебно въвежда офертата от името на търговския участник, като си запазва правото на отказ по технически или организационни причини, както и в случай че автентификацията на отговорника за търговия се окаже невъзможна.

(3) Офертата трябва да бъде получена от оператора най-късно 15 (петнадесет) минути преди крайния срок за подаване на оферти за съответния продукт.

(4) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Ако търговски участник

изпрати оферта чрез лице, което не е определено като отговорник за търговия, операторът не подава изпратената оферта.

Чл. 62. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Оферта, подадена по служебен път, се счита за регистрирана единствено когато операторът е потвърдил въвеждането ѝ в ЕСТ-РД по имейл на съответния отговорник съгласно чл. 61.

Чл. 63. Подаването на служебна оферта от страна на оператора по заявка на търговски участник поражда задължения за търговския участник, идентични с подаването на оферта от участника в ЕСТ-РД, от момента на регистрирането ѝ независимо от момента на потвърждение.

Чл. 64. Търговският участник има задължение да осигури необходимите мерки срещу неправомерно изпращане на информация до оператора.

Раздел Va

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 64а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Офертите, подадени от търговски участник чрез ЕСТ-ТРД, се считат за обвързващи и се съхраняват в нея. Информация, генерирана от ЕСТ-ТРД въз основа на подадените оферти от търговските участници, се счита за обвързваща по отношение на съответния търговски участник, подал офертата.

Чл. 64б. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Сделките, сключени чрез механизъм "Търгове в рамките на деня", представляват твърд ангажимент на съответния търговски участник за доставка на електрическа енергия – в случай на прието предложение за продажба, или задължение за приемане на доставка на електрическа енергия – в случай на прието предложение за покупка.

Чл. 64в. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всяка сделка на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Търгове в рамките на деня", е обвързана към един ден за доставка, един или няколко интервала на доставка и една пазарна зона.

Чл. 64г. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всеки търговски участник има задължение да вземе необходимите мерки срещу непозволен или външен достъп до неговия софтуер и хардуер за достъп до ЕСТ-ТРД и респективно да опазва паролите и кодовете си за достъп до ЕСТ-ТРД.

Чл. 64д. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) При технически проблеми, възникнали по време на осъществяване на оферирането и/или сключването на сделките, отговорникът за търговия следва да се свърже с БНЕБ – ЕАД, като се идентифицира с определена информация, поискана от оператора.

Чл. 64е. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) Ако поради технически проблеми търговски участник е в невъзможност да подаде оферта, то отговорникът за търговия има правото да изпрати офертата до оператора чрез имейл support@ibex.bg, като използва шаблон в Excel формат, който е достъпен в ЕСТ-ТРД, и уведоми предварително оператора за това на посочените телефони за връзка.

(2) Операторът служебно въвежда офертата от името на търговския участник, като си запазва правото на отказ по технически или организационни причини, както и в случай че автентификацията на отговорника за търговия се окаже невъзможна.

(3) Офертата трябва да бъде получена от оператора най-късно 15 (петнадесет) минути

преди крайния срок за подаване на оферти за съответната борсова сесия.

(4) Ако търговски участник изпрати оферта чрез лице, което не е определено като отговорник за търговия, операторът не подава изпратената оферта.

Чл. 64ж. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Оферта, подадена по служебен път, се счита за обвързваща за търговския участник след нейното изпращане на оператора, независимо дали последният е потвърдил въвеждането ѝ в ЕСТ-ТРД по имейл на съответния отговорник за търговия, в съответствие с чл. 64е.

Чл. 64з. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Подаването на служебна оферта от страна на оператора по заявка на търговски участник поражда задължения за търговския участник, идентични с подаването на оферта от участника в ЕСТ-ТРД, от момента на регистрирането ѝ, независимо от момента на потвърждение.

Чл. 64и. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търговският участник има задължение да осигури необходимите мерки срещу неправомерно изпращане на информация до оператора.

Чл. 64к. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търговският участник, сключил сделка чрез механизъм "Търгове в рамките на деня", гарантира, че съответният отговорник за търговия остава на разположение в срок от 30 (тридесет) минути след обявяването на резултатите от съответната борсова сесия.

Раздел VI

Предложения за покупка и продажба на механизъм

"Непрекъснатата търговия"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Чл. 65. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търговските участници на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Непрекъснатата търговия", могат да изпращат предложения за продажба и/или предложения за покупка за активните на екрана на ЕСТ-РД продукти до крайния срок за подаване на оферти за всеки един продукт в съответствие с параметрите на продукта съгласно инструкцията по чл. 55.

Чл. 66. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) Достъпните за търговия в ЕСТ-РД продукти обхващат следващите от 9 до 32 часови интервала на доставка или съответно 36 до 128 петнадесетминутни интервала, като нови достъпни за търгуване продукти се добавят в ЕСТ ежедневно в 14 ч. след публикуването на резултатите от пазарен сегмент "Ден напред". Търговията с всеки един продукт е възможна до 60 минути преди началния час на доставка на съответния продукт.

Чл. 67. Всяка подадена от търговски участник оферта е обвързана с определен продукт и може да бъде единствено от типа оферти, определени съгласно чл. 55.

Чл. 68. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) Всеки ден на доставка се състои съответно от:

1. двадесет и четири (24) последователни интервала на доставка, всеки от 1 (един) час, като първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката;

2. деветдесет и шест (96) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката.

Чл. 69. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) При преминаване от лятно към зимно часово време денят на доставка се състои от:

1. двадесет и пет (25) последователни интервала на доставка, като часовият интервал между 02,00 – 03,00 ч. се повтаря 2 (два) пъти;

2. сто (100) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като интервалите между 02,00 – 03,00 ч. се повтарят 2 (два) пъти.

Чл. 70. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) При преминаване от зимно към лятно часово време денят на доставка се състои от:

1. двадесет и три (23) последователни интервала на доставка, като часовият интервал между 02,00 – 03,00 ч. се премахва;

2. деветдесет и два (92) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като интервалите между 02,00 – 03,00 ч. се премахват.

Чл. 71. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Предложения за продажба на електрическа енергия и предложения за покупка на електрическа енергия, изпращани от търговските участници на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Непрекъсната търговия", следва да съдържат най-малко следната информация:

1. търговски участник, изпратил офертата;

2. търговско портфолио, към което трябва да бъде отнесена офертата, в случай че по нея бъде осъществена сделка;

3. информация за това, дали офертата е за покупка или за продажба;

4. вида на офертата съгласно чл. 55;

5. (отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.);

6. (изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) приложим ценови и количествен лимит в съответствие с Инstrukция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти";

7. срок на валидност на офертата.

Чл. 72. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Предложенията представляват твърд ангажимент за продажба или покупка на електрическа енергия при въвеждането им чрез механизъм "Непрекъсната търговия" на пазарен сегмент "В рамките на деня".

Чл. 73. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всички оферти, въведени в ЕСТ-РД, се маркират с час на постъпване.

Чл. 74. Постъпилите оферти от търговските участници, маркирани от системата, са валидни до момента на тяхното приемане от друг търговски участник, анулирането им или промяна в параметрите им, а в случай че не настъпи нито едно от тези събития – до настъпване на края на валидността на продукта, за който се отнасят, или до срока, посочен в самите оферти.

Чл. 75. Всеки търговски участник е отговорен за съдържанието на подадената от него оферта, както и за промените, направени до крайния срок за подаване на оферти за съответния продукт в ЕСТ-РД.

Чл. 76. (1) Всички постъпили в ЕСТ-РД оферти ще бъдат класирани по цената, посочена в тях.

(2) Когато две оферти са с една и съща посочена цена, те ще бъдат класирани по реда им на постъпване в ЕСТ-РД, като офертата, постъпила по-рано, ще бъде класирана първа.

Раздел VIa

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Предложения за покупка и продажба на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 76а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търговските участници на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Търгове в рамките на деня", изпращат оферти за продажба и оферти за покупка до крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 52в, т. 2.

Чл. 76б. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всеки ден на доставка се състои от деветдесет и шест (96) или четиридесет и осем (48) последователни интервала на доставка, всеки от петнадесет минути, като за сесиите (D-1) първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката, а за сесията (D) в 12,00 ч. в деня на доставката.

Чл. 76в. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) При преминаване от лятно към зимно часово време денят на доставка се състои от сто (100) последователни интервала на доставка, като интервалите между 02,00 – 03,00 ч. се повтарят 2 (два) пъти, което се отнася само за сесиите в деня преди доставка (D-1). За сесията в деня на доставка остават непроменени 48 (четиридесет и осем) интервала на доставка.

Чл. 76г. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) При преминаване от зимно към лятно часово време денят на доставка се състои от деветдесет и два (92) последователни интервала на доставка, като интервалите между 02,00 – 03,00 ч. се премахват, което се отнася само за сесиите в деня преди доставка (D-1). За сесията в деня на доставка остават непроменени 48 (четиридесет и осем) интервала на доставка.

Чл. 76д. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Офертите за продажба на електрическа енергия и офертите за покупка на електрическа енергия, изпращани от търговските участници чрез механизъм "Търгове в рамките на деня", следва да отговарят на следните условия:

1. всяка оферта може да съдържа двойки цена-количество, включително двойките с най-високата и най-ниската цена, съгласно Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти" към тези правила;

2. всяка двойка цена-количество от офертата за покупка дефинира максималната цена, която търговският участник би платил за определено количество електрическа енергия;

3. всяка двойка цена-количество от офертата за продажба дефинира минималната цена, на която търговският участник би продал определено количество електрическа енергия;

4. търговски участник може да изпрати само една оферта за покупка и/или продажба за всеки интервал на доставка за дадената пазарна зона;

5. офертите представляват твърд ангажимент за доставка или приемане на електрическа енергия при реализирането чрез механизъм "Търгове в рамките на деня".

Чл. 76е. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Офертите, подадени от търговските участници, следва да постъпят в ЕСТ-ТРД преди крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 52в, т. 2.

Чл. 76ж. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всички оферти, въведени в ЕСТ-ТРД, се маркират с час на постъпване.

Чл. 76з. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Постъпилите оферти от

търговските участници могат да бъдат променяни или отменяни до крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 52в, т. 2. Промените, направени от търговските участници, се отразяват в ЕСТ-ТРД, като само последната постъпила оферта е валидна и има обвързващо действие за търговския участник.

Чл. 76и. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всеки търговски участник е отговорен за съдържанието на подадената от него оферта, както и за промените, направени до крайния срок за подаване на оферти в ЕСТ-ТРД.

Чл. 76к. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всяка оферта трябва да съдържа най-малко две двойки цена-количество, включващи най-високата и най-ниската цена, дефинирани в инструкцията по чл. 55.

Чл. 76л. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) БНЕБ – ЕАД, може да променя ценовия диапазон, определен в инструкцията по чл. 55, с предизвестие от минимум 4 (четири) дни.

Чл. 76м. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) При въвеждане на стойностите на количествата за всеки интервал на доставка от търговските участници следва да се спазва изискването, че при оферта за покупка желаното количество се въвежда със знак плюс (+), а при оферта за продажба количеството се въвежда със знак минус (-).

Чл. 76н. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Офертите за покупка и продажба в ЕСТ-ТРД се подават в съответствие с Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

Чл. 76о. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) При въвеждане на двойките цена-количество в офертите за покупка от търговския участник следва съответните цени да са подредени във възходящ ред, а количествата – в низходящ ред.

Чл. 76п. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) При въвеждане на двойките цена-количество в офертите за продажба от търговския участник следва съответните цени и количества за доставка да са подредени във възходящ ред.

Чл. 76р. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) След постъпване на оферта в ЕСТ-ТРД се стартира процесът на проверка на данните. Извършват се следните основни проверки на въведените стойности:

1. проверка за съответствие с параметрите на борсовата сесия съгласно инструкцията по чл. 55;

2. проверка за монотонност – системата проверява дали посочените двойки цена-количество са представени така, че цените да са подредени във възходящ ред, а количествата – в съответствие с чл. 76о и чл. 76п;

3. проверка за формата на стойностите, участващи в двойките цена-количество, които следва да бъдат в съответствие с чл. 76н;

4. проверка за наличие на съответствие с изискванията на глава седма, раздел шести.

Раздел VII

Регистриране на офертите и осъществяване на сделки (Matching)

Чл. 77. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) (1) Офертите се подават към оператора чрез ЕСТ-РД, като се проверяват за наличие на съответствие с изискванията на глава седма, раздел VI.

(2) Сделките се осъществяват автоматично в момента, в който в ЕСТ-РД бъде

регистрирана съответстваща насрещна оферта, или в момента на нейното подаване, ако вече е регистрирана съответстваща насрещна оферта.

Чл. 78. Всяка промяна или анулиране на оферта в ЕСТ-РД ще се отрази незабавно след регистрирането ѝ, освен ако по съответната оферта вече не е била сключена сделка до момента на регистриране на промяната или анулирането.

Чл. 79. В случай че ЕСТ-РД не функционира или не е достъпна за един или повече търговски участници, операторът може по своя преценка да разреши на търговски участник да подаде, промени или анулира оферта. Промяната, подаването или анулирането трябва да бъде предшествано от официално уведомление до оператора в съответствие с чл. 61.

Чл. 80. В случай на пълно прекратяване на търговията от страна на оператора или по време на планирано спиране на ЕСТ-РД поради техническа профилактика търговските участници няма да имат възможност да подават оферти или да сключват сделки.

Раздел VIII

Преустановяване на търговията на механизъм

"Непрекъснатата търговия"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Чл. 81. (1) (Предисшен текст на чл. 81 – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) БНЕБ – ЕАД, може във всеки един момент да преустанови търговията цялостно или само за определени продукти, ако установи:

1. (доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) възникване на технически проблем с ЕСТ-РД или вероятност от настъпване на такъв, включително проблеми, засягащи приемането на оферти и определянето на цените;

2. противоречие на търговията с изискванията на приложимото законодателство;

3. когато това се изисква съгласно процедурите за функциониране на SIDC (Single Intraday Coupling).

(2) (Нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) Търговията се възстановява след отстраняване на причината, довела до преустановяване, и при извършена от БНЕБ ЕАД преценка, че търговията може да се осъществява в съответствие с тези правила и останалите приложими нормативни актове.

(3) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., предишна ал. 2, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) ЕСТ-РД е достъпна за търговия всеки ден с изключение на случаите на техническо прекъсване или актуализация на софтуера. Операторът изпраща своевременно официално уведомление до търговските участници за тези случаи. Операторът е задължен да осигури достъпност до ЕСТ-РД в рамките на 97 % (деветдесет и седем процента) годишно, като в периода на достъпност не се включва времето, необходимо за планирани дейности по поддръжка и актуализация на ЕСТ-РД.

(4) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., предишна ал. 3, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) БНЕБ – ЕАД, не носи отговорност за технически и комуникационни проблеми, свързани с достъпа и използването на ЕСТ-РД от страна на търговските участници, включително проблеми с интернет свързаност и други обстоятелства, които ограничават достъпа до ЕСТ-РД и не са под контрола на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 82. Мерките, предприети от оператора, са задължителни за всички търговски участници.

Чл. 83. Независимо от посоченото в чл. 81 БНЕБ – ЕАД, може да преустанови търговията за определени търговски участници при неспазване на тези правила.

Раздел VIIa

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Преустановяване на търговията на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 83а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) БНЕБ – ЕАД, може във всеки един момент да преустанови търговията, ако установи, че:

1. е възникнал технически проблем с ЕСТ-ТРД;
2. търговията е в противоречие с изискванията на приложимото законодателство;
3. е задействана извънредна SIDC процедура от координатора на сесията.

Чл. 83б. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Мерките, предприети от оператора, са задължителни за всички търговски участници.

Чл. 83в. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Независимо от посоченото в чл. 83а БНЕБ – ЕАД, може да преустанови търговията за определени търговски участници при неспазване на тези правила.

Раздел IX

Анулиране на подадена оферта и/или осъществена сделка на механизъм "Непрекъснатата търговия"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Чл. 84. (1) Всяка оферта, въведена от търговски участник в ЕСТ-РД, може да бъде анулирана по време на етапа на подаване на оферти от съответния търговски участник или от негово име.

(2) Сделка, реализирана по вече подадена оферта, не може да бъде анулирана от съответния търговски участник.

(3) Оферта, застрашаваща функционирането на борсовия пазар, както и сделка, сключена въз основа на тази оферта, могат да бъдат анулирани от оператора, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 85. За всяко решение за анулиране или промяна на вече подадена оферта по причини, посочени в чл. 81, операторът изпраща официално уведомление до съответния търговски участник и КЕВР.

Раздел IXa

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Анулиране на оферта на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 85а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) Всяка оферта, въведена от търговски участник в ЕСТ-ТРД, може да бъде анулирана по време на етапа на подаване на оферти от съответния търговски участник или от негово име при невъзможност от страна на съответния търговски участник.

(2) Сделка, реализирана по вече подадена оферта, не може да бъде анулирана от съответния търговски участник.

(3) Оферта, застрашаваща функционирането на борсовия пазар, може да бъде анулирана от оператора до посочения в чл. 52в краен срок, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 85б. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Оферта на търговски участник може да бъде анулирана от оператора, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 85в. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Оферта на търговски участник може да бъде анулирана от оператора след приключване на борсовата сесия, ако тя възпрепятства успешното протичане на процеса по изчисляване на клиринговите цени или разпределяне на търгуваните обеми за пазарната зона на Република България.

Чл. 85г. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) За всяко решение за анулиране или промяна на подадена оферта по причини, посочени в чл. 85б и чл. 85в, операторът изпраща официално уведомление до съответния търговски участник.

(2) За всяко решение за анулиране на подадена оферта по причини, посочени в чл. 85в, операторът изпраща официално уведомление до всички търговски участници, подали оферти и участвали в съответната борсова сесия, както и до КЕВР.

Раздел X

Резултати от сделки и графици за доставка на механизъм "Непрекъснатата търговия"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Чл. 86. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Референтните пазарни цени и търгуваните количества електрическа енергия на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Непрекъснатата търговия", постигнати в резултат от подадените оферти и сключените сделки, се публикуват на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 87. (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Референтните цени и количества, които БНЕБ – ЕАД, публикува на интернет страницата си, включват:

1. (изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) минималната от всички цени на сключените сделки за всеки търгуван продукт;

2. (изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) максималната от всички цени на сключените сделки за всеки търгуван продукт;

3. (изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) последна регистрирана цена (цената на последната сключена сделка) за всеки търгуван продукт;

4. (изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) среднопретеглена цена на сключените сделки за всеки търгуван продукт;

5. (изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г.) търгуван обем в MWh за всеки търгуван продукт.

Чл. 88. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Цените се публикуват в евро и/или в български левове за MWh, а изтъргуваното количество електрическа енергия – в MWh, за всеки отделен продукт и интервал на доставка.

Чл. 89. Всеки търговски участник може да получи информация за изтъргуваните от него количества електрическа енергия за покупка и/или продажба и съответните им цени чрез ЕСТ-РД.

Чл. 90. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Реализираните чрез механизъм "Непрекъсната търговия" сделки се регистрират като графици за обмен в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици в рамките на деня, публикувана на интернет страницата на ЕСО – ЕАД.

Раздел XI

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Право за подаване на оферти на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 90а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Само регистрирани търговски участници на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Търгове в рамките на деня", чрез определените отговорници за търговия имат право да подават оферти в ЕСТ-ТРД.

Чл. 90б. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всеки отговорник за търговия търгува от името на определен търговски участник и има индивидуално потребителско име и парола за достъп до ЕСТ-ТРД.

Чл. 90в. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Офертите, постъпили в ЕСТ-ТРД, се съхраняват в системата и могат да се променят до настъпването на крайния срок за подаване на оферти.

Раздел XII

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Клирингова цена

Чл. 90г. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Клирингова цена е цената, на която се сключват всички сделки и се изчислява за определена пазарна зона, определен ден на доставка и определен интервал на доставка.

Чл. 90д. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Клиринговата цена се формира въз основа на подаваните оферти на пазарната зона на Република България, както и на наличните трансгранични капацитети за обмен между пазарните зони, подадени в Eurphemia от страна на SIDC системата за непрекъсната търговия.

Раздел XIII

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Определяне на резултатите от тържната сесия. Криви на търсене и предлагане на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 90е. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Процесът по изчисление на клиринговата цена и определяне на търгуваните обеми се извършва в съответствие с алгоритъма Eurphemia, чието описание е публикувано на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 90ж. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) Всички стандартни процедури и етапи на калкулация и публикуване на резултатите от тръжните сесии са в съответствие с общоприетите процедури и правила на обединението SIDC, като се предвиждат следните срокове:

1. краен срок за подаване на оферти:
 - а) първа сесия (IDA1), ден преди доставка (D-1) – 15,00 ч.;
 - б) втора сесия (IDA2), ден преди доставка (D-1) – 22,00 ч.;
 - в) трета сесия (IDA3), в деня на доставка (D) – 10,00 ч.;
2. до тридесет (30) минути след приключване на търговската сесия – публикуване на:
 - а) клиринговите цени за интервалите на доставка;
 - б) съответните търгувани обеми;
 - в) нетната позиция на обмен (внос/износ) за съответния интервал на доставка;
 - г) публикуване на резултатите от търговията за търговските участници, сключили сделки в ЕСТ-ТРД.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) Операторът публикува на своята интернет страница агрегираните криви на търсене и предлагане, състоящи се от подадените в българската пазарна зона оферти, коригирани с данните от нетната позиция на обмен (внос/износ).

Чл. 90з. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) При извънредни ситуации и в зависимост от типа ситуация извън контрола на оператора, свързани с невъзможността да се започне или завърши процесът по изчисляване и валидиране на резултатите от сесията, водещо до частично разединение на пазарите или пълна отмяна на сесията, търговията ще бъде обявена за отменена преди сесията или анулирана по време на сесията.

(2) В случаите по ал. 1 операторът уведомява незабавно търговските участници чрез имейл и/или чрез публикуване на съобщение на интернет страницата си.

Раздел XIV

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Обявяване на резултатите на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 90и. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Клиринговите цени са изчислени в евро в съответствие с правилата, установени от обединението SIDC, и се публикуват на интернет страницата на оператора при нормално протичаща борсова сесия в съответствие със сроковете по чл. 90ж, ал. 1, т. 2.

Чл. 90к. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Цените се публикуват в евро за MWh. Цените в български левове се закръглят до втория знак след десетичната запетая и представляват по същество изчислителна стойност. Изтъргуваното количество електрическа енергия се публикува в MWh до първия знак след десетичната запетая.

Чл. 90л. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всеки търговски участник може да види реализираните от него обеми за покупка и/или продажба и съответните клирингови цени в ЕСТ-ТРД в деня на търговия в съответствие с часовия график, посочен в чл. 90ж.

Раздел XV

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Задължения на продавачите и купувачите на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 90м. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всеки търговски участник е обвързан с резултатите от борсовата сесия в съответствие с подадената от него оферта.

Чл. 90н. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Всеки търговски участник е длъжен да изпълни задълженията си в съответствие с физическия и финансовия сетълмент, породени от подадената от него оферта.

Раздел XVI

(Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

Графици на механизъм "Търгове в рамките на деня"

Чл. 90о. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) След приключване на всяка борсова сесия за всеки търговски участник, реализирал сделки на пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Търгове в рамките на деня", се регистрират графици за обмен в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици в рамките на деня, публикувана на интернет страницата на ЕСО – ЕАД.

Глава пета

ПРАВИЛА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПАЗАРЕН СЕГМЕНТ "ДЕН НАПРЕД"

Раздел I

Електронна система за търговия

Чл. 91. Търговията на пазарен сегмент "Ден напред" се осъществява чрез електронна система за търговия – ден напред, наричана по-нататък ЕСТ-ДН.

Чл. 92. (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) За участието на пазарен сегмент "Ден напред" всеки търговски участник има едно безплатно портфолио, като всяко допълнително портфолио се създава след изпращане от страна на търговските участници на заявление по образец, публикуван на интернет страницата на оператора.

Чл. 93. ЕСТ-ДН на пазарния сегмент "Ден напред" е с ограничен и непрехвърляем достъп.

Раздел II

Дни на търговия, интервал и етапи на търговия

Чл. 94. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Дните на търговия са всеки ден от седмицата, 365/366 дни в годината.

Чл. 95. Периодът на подаване на оферти е периодът, през който оферти за покупка и продажба могат да бъдат подавани в електронната система за търговия до приключване на борсовата сесия в деня на търговия (D-1).

Чл. 96. Сроковете за подаване на оферти са:

1. (изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) начален срок за подаване на оферти: до два месеца преди деня на доставка; по преценка на оператора съответните

борсови сесии могат да бъдат отворени по-рано или по-късно от обявеното;

2. краен срок за подаване на оферти: търговските участници могат да подават оферти, да променят или да изтриват вече подадени оферти до 12,00 ч. в деня на търговия (D-1).

Чл. 97. Сроковете за определяне и обявяване на резултатите от борсовите сесии са в съответствие с общоприетите правила на обединението SDAC (Single Day Ahead Coupling).

Чл. 98. БНЕБ – ЕАД, може да направи промени в деня на търговия, в периода на търговия или в етапите на търговия в определени случаи, ако това е в интерес на извършване на безпрепятствена търговия или за осигуряване на нормални пазарни условия, като във всички случаи промените трябва да са в съответствие с приетите правила и процедури на обединението SDAC. Всички промени се обявяват едновременно на всички търговски участници чрез имейл и/или чрез обявяване на интернет страницата на оператора.

Раздел III

Търгувани продукти

Чл. 99. (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., изм., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търгуваните продукти на пазарен сегмент "Ден напред" и техните параметри са дефинирани в Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

Раздел IV

Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник

Чл. 100. Офертите, подадени от търговски участник чрез ЕСТ-ДН, се считат за обвързващи и се съхраняват в нея. Информация, генерирана от ЕСТ-ДН въз основа на подадените оферти от търговските участници, се счита за обвързваща по отношение на съответния търговски участник, подал офертата.

Чл. 101. Сделките, сключени на пазарен сегмент "Ден напред", представляват твърд ангажимент на съответния търговски участник за доставка на електрическа енергия – в случай на прието предложение за продажба, или задължение за приемане на доставка на електрическа енергия – в случай на прието предложение за покупка.

Чл. 102. (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Всяка сделка на пазарен сегмент "Ден напред" е обвързана към един ден за доставка, един или няколко интервала на доставка и една пазарна зона.

Чл. 103. (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Всеки търговски участник има задължение да вземе необходимите мерки срещу непозволен или външен достъп до неговия софтуер и хардуер за достъп до ЕСТ-ДН и респективно да опазва паролите и кодовете си за достъп до ЕСТ-ДН.

Чл. 104. При технически проблеми, възникнали по време на осъществяване на офертирането и/или сключването на сделките, отговорникът за търговия следва да се свърже с БНЕБ – ЕАД, като се идентифицира с определена информация, поискана от оператора.

Чл. 105. (1) (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Ако поради технически проблеми търговски участник е в невъзможност да подаде оферта, то отговорникът за търговия има правото да изпрати

офертата до оператора чрез имейл support@ibex.bg, като използва шаблон Excel формат, който е достъпен в ЕСТ-ДН, и уведоми предварително оператора за това на посочените телефони за връзка.

(2) Операторът служебно въвежда офертата от името на търговския участник, като си запазва правото на отказ по технически или организационни причини, както и в случай че автентификацията на отговорника за търговия се окаже невъзможна.

(3) Офертата трябва да бъде получена от оператора най-късно 15 (петнадесет) минути преди крайния срок за подаване на оферти за съответната борсова сесия.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Ако търговски участник изпрати оферта чрез лице, което не е определено като отговорник за търговия, операторът не подава изпратената оферта.

Чл. 106. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Оферта, подадена по служебен път, се счита за регистрирана единствено когато операторът е потвърдил въвеждането ѝ в ЕСТ-ДН по имейл на съответния отговорник за търговия.

Чл. 107. Подаването на служебна оферта от страна на оператора по заявка на търговски участник поражда задължения за търговския участник, идентични с подаването на оферта от участника в ЕСТ-ДН, от момента на регистрирането ѝ независимо от момента на потвърждение.

Чл. 108. Търговският участник има задължение да осигури необходимите мерки срещу неправомерно изпращане на информация до оператора.

Чл. 109. Търговският участник, сключил сделка на пазарен сегмент "Ден напред", гарантира, че съответният отговорник за търговия остава на разположение в срок от 30 (тридесет) минути след обявяването на резултатите от съответната борсова сесия.

Раздел V

Предложения за покупка и продажба

Чл. 110. Търговските участници на пазарен сегмент "Ден напред" изпращат предложения за продажба и предложения за покупка за деня на доставка (D) до крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 96, т. 2.

Чл. 111. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Всеки ден на доставка се състои от деветдесет и шест (96) последователни интервала на доставка, всеки от петнадесет минути, като първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката.

Чл. 112. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) При преминаване от лятно към зимно часово време денят на доставка се състои от сто (100) последователни интервала на доставка, като интервалите между 02:00 ч. – 03:00 ч. се повтарят 2 (два) пъти.

Чл. 113. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) При преминаване от зимно към лятно часово време денят на доставка се състои от деветдесет и два (92) последователни интервала на доставка, като интервалите между 02:00 ч. – 03:00 ч. се премахват.

Чл. 114. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Предложенията за покупка и за продажба на електрическа енергия, изпращани от търговските участници на пазарен сегмент "Ден напред", следва да отговарят на следните условия:

1. (изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) всяко предложение може да съдържа двойки цена-количество за всеки интервал, включително двойките с най-високата и най-ниската цена съгласно Инstrukция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти" към тези правила;

2. всяка двойка цена-количество от предложението за покупка дефинира максималната цена, която търговският участник би платил за определено количество електрическа енергия;

3. всяка двойка цена-количество от предложението за продажба дефинира минималната цена, на която търговският участник би продал определено количество електрическа енергия;

4. търговски участник може да изпрати само едно предложение за покупка и/или продажба за всеки интервал на доставка за дадената пазарна зона;

5. предложенията представляват твърд ангажимент за доставка или приемане на електрическа енергия при реализирането им на пазарен сегмент "Ден напред".

Чл. 115. Офертите, подадени от търговските участници, следва да постъпят в ЕСТ-ДН преди крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 96, т. 2.

Чл. 116. Всички оферти, въведени в ЕСТ-ДН, се маркират с час на постъпване.

Чл. 117. Постъпилите оферти от търговските участници могат да бъдат променяни или отменяни до крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 96, т. 2. Промените, направени от търговските участници, се отразяват в ЕСТ-ДН, като само последното постъпило предложение е валидно и има обвързващо действие за търговския участник.

Чл. 118. Всеки търговски участник е отговорен за съдържанието на подадената от него оферта, както и за промените, направени до крайния срок за подаване на оферти в ЕСТ-ДН.

Раздел VI

Формат на предложенията за покупка и продажба

Чл. 119. Всяко предложение трябва да съдържа най-малко две двойки цена-количество, включващи най-високата и най-ниската цена, дефинирани в инструкцията по чл. 99.

Чл. 120. БНЕБ – ЕАД, може да променя ценовия диапазон, определен в инструкцията по чл. 99, с предизвестие от минимум 4 (четири) дни.

Чл. 121. При въвеждане на стойностите на количествата за часовите продукти от търговските участници следва да се спазва изискването, че при оферта за покупка желаното количество се въвежда със знак плюс (+), а при оферта за продажба предложеното количество се въвежда със знак минус (-).

Чл. 122. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Предложенията за покупка и продажба в ЕСТ-ДН се подават в съответствие с Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

Чл. 123. (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., отм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 124. (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., отм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 125. При въвеждане на двойките цена-количество в предложенията за покупка от търговския участник следва съответните цени да са подредени във възходящ ред, а количествата – в низходящ ред.

Чл. 126. При въвеждане на двойките цена-количество в предложенията за продажба от търговския участник следва съответните цени и количества за доставка да са подредени във възходящ ред.

Раздел VII

Проверка на предложенията за покупка и продажба

Чл. 127. След постъпване на предложение в ЕСТ-ДН се стартира процесът на проверката на данните. Извършват се следните основни проверки на въведените стойности:

1. проверка за съответствие с параметрите на борсовата сесия съгласно инструкцията по чл. 99;
2. проверка за монотонност – системата проверява дали посочените двойки цена-количество са представени така, че цените да са подредени във възходящ ред, а количествата – в съответствие с чл. 125 и 126;
3. (изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) проверка за формата на стойностите, участващи в двойките цена-количество, които следва да бъдат в съответствие с чл. 122;
4. (нова – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) проверка за наличие на съответствие с изискванията на глава седма, раздел VI.

Раздел VIII

Преустановяване на търговията

Чл. 128. (1) (Предишен текст на чл. 128 – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., изм., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) БНЕБ ЕАД може във всеки един момент да преустанови търговията, ако установи:

1. възникване на технически проблем с ЕСТ-ДН или вероятност от настъпване на такъв, включително проблеми, засягащи приемането на оферти и определянето на цените;
2. противоречие на търговията с изискванията на приложимото законодателство;
3. задействане на извънредна PCR процедура от координатора на Euphemia алгоритъма.

(2) (Нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Търговията се възстановява след отстраняване на причината, довела до преустановяване, и при извършена от БНЕБ ЕАД преценка, че търговията може да се осъществява в съответствие с тези правила и останалите приложими нормативни актове.

(3) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., предишна ал. 2, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) ЕСТ-ДН е достъпна за търговия всеки ден с изключение на случаите на техническо прекъсване или актуализация на софтуера. Операторът изпраща своевременно официално уведомление до търговските участници за тези случаи. Операторът е задължен да осигури достъпност до ЕСТ-ДН в рамките на 97 % (деветдесет и седем процента) годишно, като в периода на достъпност не се включва времето, необходимо за планирани дейности по поддръжка и актуализация на ЕСТ-ДН.

(4) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., предишна ал. 3, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) БНЕБ – ЕАД, не носи отговорност за технически и комуникационни проблеми, свързани с достъпа и използването на ЕСТ-ДН от страна на търговските участници, включително проблеми с интернет свързаност и други обстоятелства, които ограничават достъпа до ЕСТ-ДН и не са под контрола на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 129. Мерките, предприети от оператора, са задължителни за всички търговски участници.

Чл. 130. Независимо от посоченото в чл. 128 БНЕБ – ЕАД, може да преустанови

търговията за определени търговски участници при неспазване на тези правила.

Раздел IX

Анулиране на оферта

Чл. 131. (1) Всяка оферта, въведена от търговски участник в ЕСТ-ДН, може да бъде анулирана по време на етапа на подаване на оферти от съответния търговски участник или от негово име при невъзможност от страна на съответния търговски участник.

(2) Сделка, реализирана по вече подадена оферта, не може да бъде анулирана от съответния търговски участник.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Оферта, застрашаваща функционирането на борсовия пазар, може да бъде анулирана от оператора до посочения в чл. 96 краен срок, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 132. Оферта на търговски участник може да бъде анулирана от оператора, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 133. Оферта на даден търговски участник може да бъде анулирана от оператора след приключване на борсовата сесия, ако тя възпрепятства успешното протичане на процеса по изчисляване на клиринговите цени или разпределяне на търгуваните обеми за пазарната зона на Република България.

Чл. 134. (1) За всяко решение за анулиране или промяна на вече подадена оферта по причини, посочени в чл. 132 и 133, операторът изпраща официално уведомление до съответния търговски участник.

(2) За всяко решение за анулиране на вече подадена оферта по причини, посочени в чл. 133, операторът изпраща официално уведомление до всички търговски участници, подали оферти и участвали в съответната борсова сесия, както и до КЕВР.

Раздел X

Право за подаване на оферти

Чл. 135. Само регистрирани търговски участници на пазарен сегмент "Ден напред" чрез определените за отговорници за търговия лица имат право да подават оферти в ЕСТ-ДН.

Чл. 136. Всеки отговорник за търговия търгува от името на определен търговски участник и има индивидуално потребителско име и парола за достъп до ЕСТ-ДН.

Чл. 137. Офертите, постъпили в ЕСТ-ДН, се съхраняват в системата и могат да се променят до настъпването на крайния срок за подаване на оферти.

Раздел XI

Клирингова цена. Криви на търсене и предлагане

Чл. 138. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Клирингова цена е цената, на която се сключват всички сделки и се изчислява за определена пазарна зона, определен ден на доставка и определен интервал на доставка.

Чл. 139. (Изм. – ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Клиринговата цена се формира въз основа на подаваните оферти на пазарната зона на Република България, както и на наличните трансгранични капацитети за

обмен на електрическа енергия, подадени в Euphemia от страна на преносните оператори.

Чл. 140. (Отм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.).

Чл. 141. (Отм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.).

Чл. 142. (Отм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.).

Чл. 143. (Отм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.).

Чл. 144. (Отм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.).

Чл. 145. (Отм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.).

Раздел XII

Определяне на резултатите от тръжната сесия

Чл. 146. Процесът по изчисление на клиринговата цена и определяне на търгуваните обеми се извършва в съответствие с алгоритъма Euphemia, чието описание е публикувано на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 147. (Изм. – ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г.) (1) Всички стандартни процедури и етапи на калкулация и публикуване на резултатите от тръжните сесии са в съответствие с общоприетите процедури и правила от обединението Price Coupling of Regions, наричано по-нататък обединението PCR, и обединението SDAC, като се предвиждат следните задължителни срокове:

1. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) 12:00 ч. – краен срок за подаване на оферти;

2. (изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) при нормално протичане на етапите на калкулация след 12:55 ч. предварителните резултати се визуализират в ЕСТ-ДН;

3. (изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) при нормално приключване на търговската сесия след 13:02 ч. – в ЕСТ-ДН се визуализират резултатите от търговията на търговските участници, а борсовият оператор от своя страна публикува на интернет страницата си следните резултати:

а) клиринговите цени за деня на доставка;

б) съответните търгувани обеми;

в) кривите на търсене и предлагане, обхващащи подадените оферти за търсене и предлагане в българската пазарна зона;

г) нетната позиция на обмен (внос/износ) за съответния интервал на доставка.

(2) Операторът публикува на своята интернет страница указания относно начина за коригиране на данните от агрегираните криви с нетната позиция на обмен (внос/износ).

Чл. 148. (1) (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм., бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) При извънредни ситуации, свързани със закъснение на изчисляването на резултатите от търговията от страна на обединението SDAC и алгоритъма Euphemia, в случай на частично или пълно разединение на пазарите или по други причини извън контрола на оператора, сроковете по чл. 147, т. 2 и 3 могат да бъдат удължени до 15,00 ч. при получено потвърждение от ЕСО – ЕАД, за удължаване на срока, посочен в глава III, т. 1 от Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици на пазарен сегмент "Ден напред".

(2) (Нова – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм., бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) При обявяване на пълно или частично разединение на пазарите в SDAC, както и в случаите, когато посочената по-долу възможност е активирана в съседни пазарни зони, независимо от срока, посочен в чл. 96, т. 2, респективно в чл. 147, т. 1, операторът може да обяви времеви период с възможност за повторно въвеждане или коригиране на

оферти, но не по-къс от 10 (десет) минути.

(3) (Предишна ал. 2, изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) В случаите по ал. 1 и 2 операторът уведомява незабавно търговските участници чрез имейл и/или чрез публикуване на съобщение на интернет страницата си.

(4) (Нова – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) ЕСО – ЕАД, уведомява незабавно търговските участници за промяната на срока за известяване на графици чрез публикуване на съобщение в системата за администриране на пазара.

Чл. 149. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) При невъзможност от страна на алгоритъма Euphemia да завърши калкулацията на клиринговите цени и търгуваните количества до 16,00 ч. операторът обявява съответната борсова сесия за анулирана, като за клирингови цени за часовите интервали на съответния ден на доставка служебно се приемат цените от последния предходен работен ден, в случай че денят на доставка е работен ден, съответно последният предходен неработен ден, в случай че денят на доставка е неработен ден. Търгуваните количества остават равни на 0 (нула). При анулиране на борсовата сесия всички подадени оферти в ЕСТ-ДН с ден на доставка, следващ деня на търговия, се анулират.

Раздел XIII

Обявяване на резултатите

Чл. 150. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Клиринговите цени, изчислени от алгоритъма Euphemia, са в евро в съответствие с правилата, установени от обединението SDAC, и се публикуват на интернет страницата на оператора при нормално протичаща борсова сесия в съответствие със сроковете по чл. 147, т. 2.

Чл. 151. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Цените се публикуват в български левове и в евро за MWh. Цените в български левове се закръглят до втория знак след десетичната запетая и представляват по същество изчислителна стойност. Изтъргуваното количество електрическа енергия се публикува в MWh до първия знак след десетичната запетая.

Чл. 152. Всеки търговски участник може да види реализираните от него обеми за покупка и/или продажба и съответните клирингови цени в ЕСТ-ДН в деня на търговия в съответствие с часовия график, посочен в чл. 147, т. 3.

Чл. 153. (1) (Доп. – ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г.) При несъгласие на търговски участник с представените резултати той има право да подаде мотивирано възражение на имейл operations@ibex.bg до 13,30 ч. в деня за търговия.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г.) Операторът изпраща мотивиран отговор на търговския участник в срок до 7 (седем) работни дни след деня на търговия.

(3) Подаването на възражение не освобождава съответния търговски участник от задълженията му, възникнали от участието му на пазарния сегмент.

Раздел XIV

Задължения за продавачите и купувачите

Чл. 154. Всеки търговски участник е обвързан с резултатите от борсовата сесия в съответствие с подадената от него оферта.

Чл. 155. Всеки търговски участник е длъжен да изпълни задълженията си в съответствие с физическия и финансовия сетълмент, породени от подадената от него оферта.

Раздел XV

Графици

Чл. 156. След приключване на всяка борсова сесия за всеки търговски участник, реализирал сделки на пазарен сегмент "Ден напред", се регистрират графици за обмен в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици ден напред, публикувана на интернет страницата на ЕСО – ЕАД.

Глава шеста

ПРАВИЛА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПАЗАРЕН СЕГМЕНТ "ДВУСТРАННИ ДОГОВОРИ"

Раздел I

Организация на търговията

Чл. 157. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 157а. (Нов – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Механизъм "Търгове", част от пазарен сегмент "Двустранни договори", е механизъм, при който всеки участник със статус "Активен" на пазарния сегмент има право да инициира търг за покупка и/или продажба съгласно изискванията на тези правила.

Чл. 157б. (Нов – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) (1) Механизъм "Търгове – краен снабдител" е механизъм за провеждане на търгове, част от пазарен сегмент "Двустранни договори", на който могат да се инициират единствено търгове за покупка от страна на търговски участници, притежаващи валидна лицензия за снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител, съгласно чл. 39, ал. 1, т. 10 от Закона за енергетиката.

(2) Крайните снабдители, които инициират търгове за покупка на механизъм "Търгове – краен снабдител", представят пред борсовия оператор:

1. копие от издадена от КЕВР лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 10 от Закона за енергетиката за снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител;
2. документ, удостоверяващ снабдяването на не по-малко от 10 000 битови крайни клиенти.

Чл. 158. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Офертите за покупка и продажба на пазарен сегмент "Двустранни договори" се подават при съобразяване със следното:

1. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) офертите са анонимни с изключение на инициращата оферта, където инициаторът на търга се обявява предварително;

2. при подаване на оферта, за която не е налично свободно изискуемо обезпечение съгласно изискванията на глава седма, офертата се отхвърля автоматично от електронната система за търговия – двустранни договори, наричана по-нататък ЕСТ-ДД;

3. всяка оферта за покупка или продажба, подадена в ЕСТ-ДД, представлява твърд ангажимент и е обвързваща за търговския участник, подал съответната оферта;

4. всеки търговски участник може да подаде, промени или анулира своята/своите оферта/и за покупка или продажба преди крайния срок за подаване на оферти; при две или повече подадени оферти с еднакви офертни цени с приоритет е офертата, която е

постъпила в по-ранен момент в ЕСТ-ДД.

Чл. 159. (1) (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., доп., бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., предишен текст на чл. 159, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Всички параметри на офертите, които се подават на пазарен сегмент "Двустранни договори", са дефинирани в Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

(2) (Нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) На механизъм "Търгове – краен снабдител" се допуска иницирирането на търгове с допълнителен параметър на продуктите – отклонение на товара до 70% за всеки интервал на доставка. Отклонението се договаря между продавача и купувача за всеки интервал на доставка в деня, предхождащ деня на доставката, като известяването на количествата се извършва от купувача към продавача не по-късно от 10:30 ч. в деня, предхождащ деня на доставката.

Раздел II

Стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия

Чл. 160. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Търговските участници на пазарен сегмент "Двустранни договори" сключват стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия с всички търговски участници, с които искат да сключват сделки за покупко-продажба на механизмите за търговия.

Чл. 161. Стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия, наричан по-нататък СДППЕЕ:

1. е стандартизиран договор, образец от който е публикуван на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД, и е задължителен за спазване;

2. може да бъде сключен само между търговски участници на пазарен сегмент "Двустранни договори";

3. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) урежда правата и задълженията на страните в резултат на сключени сделки за покупко-продажба на електрическа енергия на механизмите за търговия.

Чл. 162. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., изм. и доп., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) С подписване на СДППЕЕ всеки търговски участник се съгласява, че за всяка сделка за покупко-продажба на електрическа енергия, сключена между страните, количеството, цената и други предварително заложи в заявлението за иницириране на търг условия ще се отразяват в допълнителни споразумения.

Чл. 163. (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) След сключване на СДППЕЕ всяка от страните изпраща на оператора сканирано копие на двустранно подписания договор на адрес operations@ibex.bg.

Чл. 164. (1) Въз основа на получените копия на СДППЕЕ операторът създава и администрира списък "Допустими контрагенти" за всеки търговски участник.

(2) За периода на активна регистрация всеки търговски участник се задължава да поддържа най-малко 5 (пет) контрагента в списък "Допустими контрагенти".

(3) (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) При прекратяване на СДППЕЕ търговските участници са длъжни да изпратят официално уведомление до оператора на адрес operations@ibex.bg с цел актуализиране на списък "Допустими контрагенти".

(4) Операторът предоставя актуална информация за търговските участници, включени в индивидуалния списък "Допустими контрагенти", чрез съответната система.

Чл. 165. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Операторът извършва актуализацията на списъка "Допустими контрагенти" в срок до 1 (един) работен ден от получаване на известие относно прекратяване или сключване на СДППЕЕ между търговски участници.

Раздел III

Търгувани продукти. Срокове за търговия

Чл. 166. (Доп. – ДВ, бр. 4 от 2021 г., в сила от 15.01.2021 г., изм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., предишен текст на чл. 166, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) ЕСТ-ДД е достъпна за търговия всеки работен ден с изключение на случаите на техническо прекъсване, актуализация на софтуера или вероятност от настъпване на технически проблем с ЕСТ-ДД. Операторът изпраща своевременно официално уведомление до търговските участници за тези случаи. Операторът е задължен да осигури достъпност до ЕСТ-ДД в рамките на 97% (деветдесет и седем процента) годишно, като в периода на достъпност не се включва времето, необходимо за планирани дейности по поддръжка и актуализация на ЕСТ-ДД.

(2) (Нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Търговията се възстановява след отстраняване на причината, довела до преустановяване и при извършена от БНЕБ ЕАД преценка, че търговията може да се осъществява в съответствие с тези правила и останалите приложими нормативни актове.

(3) (Нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., предишна ал. 2, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) БНЕБ – ЕАД, не носи отговорност за технически и комуникационни проблеми, свързани с достъпа и използването на ЕСТ-ДД от страна на търговските участници, включително проблеми с интернет свързаност и други обстоятелства, които ограничават достъпа до ЕСТ-ДД и не са под контрола на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 167. (Доп. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 168. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 169. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 170. (Доп. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., изм., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Търгуваните продукти на пазарен сегмент "Двустранны договори" и техните параметри са дефинирани в Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти", като:

1. търгове се провеждат всеки работен ден на всеки 30 (тридесет) минути от 09,00 ч. до 14,30 ч. включително, като времетраенето на всеки търг е 10 (десет) минути;

2. крайният срок за подаване на заявление за инициране на търг е до 14,00 ч. на предходния работен ден спрямо датата на провеждане на търга.

Раздел IV

(Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.)

Екран "Непрекъснатата търговия"

Чл. 171. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 172. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 173. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 174. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 175. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Раздел V

Организиране на търгове на пазарен сегмент "Двустранни договори"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.)

Чл. 176. (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) На механизъм "Търгове" всеки търговски участник може да инициира търг съгласно условията и сроковете по тези правила и Инструкция № 2 "Инициране на търг", публикувана на интернет страницата на оператора.

Чл. 176а. (Нов – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) На механизъм "Търгове – краен снабдител" могат да се организират единствено търгове за покупка от участници, притежаващи лицензия за краен снабдител съгласно чл. 39, ал. 1, т. 10 от Закона за енергетиката, като това се осъществява съгласно условията и сроковете по тези правила и Инструкция № 2 "Инициране на търг", публикувана на интернет страницата на оператора.

Чл. 177. Всички предстоящи търгове се оповестяват едновременно за всички търговски участници чрез ЕСТ-ДД, имейл и търговски календар.

Чл. 178. (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Заявление за инициране на търг и по двата механизма се подава според Инструкция № 2 "Инициране на търг", която е публикувана на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 178а. (Нов – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) (1) На пазарен сегмент "Двустранни договори" срокът за плащане по сделките за покупко-продажба на електрическа енергия се определя от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг, който срок не може да бъде по-дълъг от 30 дни.

(2) На механизъм "Търгове – краен снабдител" плащането се извършва за всеки месец на доставка в срока по ал. 1.

Чл. 179. Попълненото заявление за инициране на търг се подава от отговорник за търговия по начина, указан в Инструкция № 2 "Инициране на търг".

Чл. 180. БНЕБ – ЕАД, не организира два или повече търга едновременно.

Чл. 181. В случай че даден търг не може да бъде проведен или приключен поради неочаквано възникнало техническо прекъсване, операторът има право да проведе търга в друг най-близък възможен час, за което изпраща официално уведомление до инициатора на търга и до всички търговски участници. Когато най-близкият възможен час за провеждане на търга е след 5 (пет) или повече дни, БНЕБ – ЕАД, дава право на търговския участник да избере дали да проведе търга в този час, или да го анулира. При анулиране на търг в тази хипотеза търговският участник не дължи таксата за анулиране на търг съгласно чл. 188, а операторът не възстановява таксата за инициране на търг.

Чл. 182. В случай че инициаторът на търга постави условие търговски участник да подава само по 1 (една) оферта за покупка или за продажба, при подадени две или повече оферти от един търговски участник операторът анулира всички оферти, постъпили преди последно въведената.

Чл. 183. Подадените оферти по време на търг трябва да бъдат съобразени със следните изисквания:

1. при търг за покупка цената на подадена от продавача оферта трябва да бъде равна или по-ниска от тази, посочена от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг;

2. при търг за продажба цената на офертата, подадена от купувача, трябва да бъде по-висока или равна на тази, посочена от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг.

Чл. 184. Класирането на офертите при провеждането на търг и приключването му се извършва в следния ред:

1. при търг за покупка всички подадени оферти за продажба се подреждат във възходящ ред на офертните им цени, като на всяка оферта се отбелязва време на постъпване, а при въведени две или повече оферти с една и съща цена с приоритет е офертата, която е постъпила първа в системата;

2. при търг за продажба всички подадени оферти за покупка се подреждат в низходящ ред на офертните им цени, като на всяка оферта се отбелязва време на постъпване, а при въведени две или повече оферти с една и съща цена с приоритет е офертата, която е постъпила първа в системата.

Чл. 185. (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., отм., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.).

Чл. 186. (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) След приключването на търга страните по сделките получават достъп до информация за сключените от тях сделки.

Чл. 187. Всеки търговски участник, който е подал заявление за инициране на търг, има право да поиска анулиране на търга, като изпрати официално уведомление с искане до оператора най-късно до 13,30 ч. на предходния работен ден преди датата за провеждане на търга. При анулиране на три или повече търгове в рамките на 12 (дванадесет) месеца от датата на анулиране на първия търг се прилагат хипотезите на чл. 205, т. 2 и съответните плащания по раздел V от глава осма.

Чл. 188. При анулиране на търг търговският участник дължи приложимата такса за анулиране съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД, а операторът не възстановява таксата за инициране на търг.

Чл. 189. (1) Операторът може служебно да анулира търг, ако анулирането е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия.

(2) В случаите по ал. 1 операторът възстановява заплатената от търговския участник такса за инициране на търг.

Чл. 190. Информацията за анулиран търг остава налична в търговския календар на интернет страницата на оператора, като търгът се маркира със статус "Cancelled".

Чл. 191. Операторът изпраща официално уведомление на всички регистрирани търговски участници за наличието на анулиран търг.

Раздел VI

Задължения на купувачите и продавачите

Чл. 192. (1) При сключена сделка всеки търговски участник:

1. (доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) е длъжен да достави или да приеме електрическа енергия за определен период с параметри за количество и цена в съответствие с офериранияте и с условията на търга;

2. (доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) е длъжен да подпише допълнително споразумение, като в срок до 3 (три) работни дни след сключването на сделката страните предоставят копие от двустранно подписаното споразумение на оператора, чрез канал за комуникация, посочен от оператора в образца на

допълнителното споразумение или по друг, посочен от оператора начин.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.).

Чл. 193. Операторът приема допълнително споразумение само ако същото е подписано от двете страни и отговаря изцяло на параметрите на сключената сделка.

Раздел VII

Доставка и графици

Чл. 194. (1) Графиците за доставка се изготвят в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и с параметрите на всяка сключена сделка, отразени в допълнително споразумение, като същите са задължителни за изпълнение за всяка от страните.

(2) Всяко несъответствие в графиците, подадени към ЕСО – ЕАД, се счита за неизпълнение на допълнителното споразумение и неизпълнение на задължения по чл. 35.

(3) В случай че неизпълнението не бъде отстранено до крайния срок за известяване на графици, се прилага хипотезата на чл. 35, т. 4.

Чл. 195. (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Продавачът и купувачът номинират своите почасови дневни графици в резултат от сключените сделки на пазарен сегмент "Двустранни договори" съгласно Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици на пазарен сегмент "Ден напред", публикувана на интернет страницата на ЕСО – ЕАД.

Раздел VIII

Изменение и прекратяване на допълнително споразумение

Чл. 196. Сключено допълнително споразумение не може да бъде изменяно. Клауза, която предвижда такава възможност, е недействителна.

Чл. 197. (1) Допълнителното споразумение прекратява действието си само в следните случаи:

1. по взаимно съгласие на страните;
2. при разваляне от изрядната страна при наличие на основателна причина и/или неизпълнение на задълженията на другата страна;
3. при изтичане срока, за който е сключено;
4. когато изпълнението стане невъзможно.

(2) Прекратяването на допълнително споразумение има действие занапред.

Раздел IX

Прекратяване на СДППЕЕ

Чл. 198. (1) СДППЕЕ се прекратява:

1. при изтичане срока на договора, ако такъв е предвиден;
2. по взаимно съгласие на страните;
3. едностранно от всяка страна с едномесечно предизвестие.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) СДППЕЕ може да бъде развален занапред с 5-дневно писмено предизвестие при хипотезата на чл. 197, ал. 1, т. 2.

Чл. 199. Допълнителните споразумения, сключени преди прекратяването на СДППЕЕ, които не са прекратени по реда на чл. 197, продължават действието си до изпълнението на задълженията на страните по тях.

Раздел X

Публикуване на информация

Чл. 200. Операторът ежедневно публикува на своята интернет страница информация, която включва:

1. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) търгове на пазарен сегмент "Двустранни договори", инициатор на търга и техния статус в търговския календар;
2. (изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) търгувани обеми електрическа енергия и среднопретеглени цени на търгуваните продукти на пазарен сегмент "Двустранни договори".

Чл. 201. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търговският календар се актуализира всеки работен ден от 09,00 ч. до 16,00 ч.

Чл. 202. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 203. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) Информацията, която се публикува за сключените сделки на пазарен сегмент "Двустранни договори", съдържа данни за дата и час на проведения търг, вида на търга, инициатор на търга, наименование на продукта, мощност, отклонение, среднопретеглена цена и наименованията на всички участници, в случай че те са повече от един.

Чл. 204. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Информацията по чл. 203 е достъпна за търговските участници и чрез ЕСТ-ДД чрез екран, препращащ към интернет страницата на оператора.

Чл. 205. Операторът публикува наименованието на търговски участник в списък "Неизрядни участници" на интернет страницата си за срок от 1 (една) година в следните случаи:

1. при всяко констатирано от оператора неизпълнение на тези правила;
2. когато в рамките на 1 (една) година считано от датата на първия анулиран търг търговският участник анулира общо 3 (три) търга.

Глава седма

ПРАВИЛА ЗА СЕТЪЛМЕНТ

Раздел I

Общи положения

Чл. 206. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Правилата за сетълмент регламентират условията и реда на обезпечаване дейността на търговските участници на организирания борсов пазар на електрическа енергия, имуществените отношения между БНЕБ – ЕАД, и търговските участници, предоставяните услуги по сетълмент, условията и реда на обезпечаване и погасяване на паричните задължения, възникващи във връзка с участието на организирания борсов пазар и сключените на него сделки с електрическа енергия.

Чл. 206а. (Нов – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Правилата за сетълмент се прилагат по отношение на пазарни сегменти "В рамките на деня", "Ден напред" и "Двустранни договори" при следните условия:

1. БНЕБ – ЕАД, е страна по всички сделки за покупка и продажба на електрическа енергия, сключени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред";
2. БНЕБ – ЕАД, не е страна по сделките за покупка и продажба на електрическа енергия, сключени на пазарен сегмент "Двустранни договори".

Чл. 207. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 208. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Отговорниците за сетълмент и обезпечения по чл. 28, ал. 1:

1. имат право да заявяват разпределение на обезпечението между пазарните сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред", от една страна, и пазарен сегмент "Двустранни договори", от друга;

2. (доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) имат право да заявяват освобождаване на обезпечение и разпореждане с освободеното обезпечение;

3. са длъжни да се информират относно размера на лимита за търговия на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня";

4. са длъжни да се информират относно размера на обезпечението на пазарен сегмент "Двустранни договори";

5. имат достъп чрез съответните системи до информация за реализираните сделки за покупка и продажба на електрическа енергия, наличното обезпечение, лимита за търговия на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" съгласно раздел VI от тази глава, изискуемото обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори" и паричните задължения, възникнали вследствие на сключените сделки на пазарен сегмент "В рамките на деня" и пазарен сегмент "Ден напред".

Чл. 209. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) (1) Търговските участници са задължени да погасяват в определените в тези правила срокове задълженията си, възникнали в резултат на участието им на борсовия пазар на електрическа енергия, включително задълженията си съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Плащанията към БНЕБ – ЕАД, се извършват в официалната парична единица на Република България по безкасов път. Задълженията се считат за погасени след заверяването на определената за целта банкова сметка на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 210. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 211. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 212. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) (1) Паричните суми за обезпечения и плащания, постъпващи по определените за целта банкови сметки на БНЕБ – ЕАД, от 8 до 16 ч. в работни дни, се вземат предвид и обработват в същия ден.

(2) Сумите, постъпили след срока по ал. 1, се обработват на следващия работен ден.

Чл. 213. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) За гарантиране изпълнение на задълженията си всеки търговски участник е длъжен да поддържа лимит за търговия съгласно раздел VI от тази глава или обезпечение, което да отговаря на определените за стойността му изисквания съгласно раздел VII от тази глава.

Чл. 214. (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) При наличие на изискуеми и неизпълнени в срок парични задължения към оператора последният има право да:

1. приложи преразпределение на наличното обезпечение между пазарните сегменти;

2. усвои от наличното обезпечение суми в размер на задълженията по непогасени фактури и/или задълженията по глава осма, както и начислените лихви.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) В случаите на ал. 1 операторът е длъжен да уведоми лицата по чл. 28.

Чл. 215. (Доп. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Всички плащания по глава осма, дължими на БНЕБ – ЕАД, по силата на тези правила, подлежат на плащане в срок до 5 (пет) работни дни, след като бъдат предявени писмено от БНЕБ – ЕАД, освен в

случаите, в които в тези правила се предвижда по-кратък срок.

Раздел II

Видове обезпечения

(Загл. изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.)

Чл. 216. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) (1) Видовете обезпечения, предоставяни в полза на БНЕБ – ЕАД, са:

1. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) банкова гаранция в български левове или евро;

2. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) паричен депозит в официалната парична единица на Република България, внесен по сметка, посочена от БНЕБ – ЕАД;

3. комбинация от банкова гаранция по т. 1 и паричен депозит по т. 2.

(2) Банковата гаранция следва да бъде валидна до тридесет и първи януари на следваща календарна година. Сумите по предоставените банкови гаранции не се вземат предвид при определяне на размера на лимита за търговия и/или наличното обезпечение през последните 15 (петнадесет) работни дни преди изтичане на срока на валидност на съответната банкова гаранция, в случай че не е предоставена банкова гаранция с нов срок на валидност.

(3) БНЕБ – ЕАД, публикува текста на банковата гаранция и условията за приемливост на своята интернет страница в Инструкция № 3 "Предоставяне на банкова гаранция".

(4) БНЕБ – ЕАД, отказва приемането на банкова гаранция, която не отговаря на изискванията на тези правила и Инструкция № 3 "Предоставяне на банкова гаранция".

(5) БНЕБ – ЕАД, не дължи лихви върху суми, внесени от търговски участници като паричен депозит.

Чл. 217. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Търговските участници, избрали форма на обезпечение банкова гаранция по чл. 216, ал. 1, т. 1, се задължават:

1. да заплатят всички разходи по предоставянето ѝ както в банката издател, така и в банката на бенефициента, включително, но не само, таксите и комисионите за авизиране на банкови гаранции при представянето им чрез посредничеството на обслужващата/ите банка/и; банката, издател на банковите гаранции, следва изрично да посочи към авизиращата банка на бенефициента, че комисионите за авизиране са за сметка на наредителя и са по договаряне;

2. да предоставят нова банкова гаранция за следващия дванадесетмесечен период в срок най-късно до 15 (петнадесет) работни дни преди изтичането на срока на наличната банкова гаранция;

3. да заявят желаното разпределение на стойността на банковата гаранция между пазарните сегменти с изпращане на заявление по образец, публикувано на интернет страницата на оператора.

Чл. 218. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Раздел III

Налично обезпечение

Чл. 219. (1) (Предишен текст на чл. 219 – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Наличното обезпечение се формира от пълната стойност на предоставеното обезпечение

съгласно чл. 216.

(2) (Нова – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Наличното обезпечение за пазарните сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" е общо за двата пазарни сегмента.

Чл. 220. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) БНЕБ – ЕАД, актуализира стойността на наличното обезпечение на търговските участници в следните срокове:

1. за обезпеченията под формата на паричен депозит – в сроковете, посочени в чл. 212;

2. до края на следващия работен ден след получаване на потвърждение от банката – издател на банкова гаранция, в случаите на увеличаване на стойността на банковата гаранция и незабавно – при намаляване на стойността на банковата гаранция;

3. до края на следващия работен ден при получаване на заявление за частично освобождаване на налично обезпечение;

4. в рамките на текущия работен ден при прилагане на хипотезите на чл. 214.

Чл. 220а. (Нов – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г., изм., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) В случаите, в които търговски участник на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" подаде оферта, чиято максимална стойност надхвърля разполагаемия лимит за търговия, борсовият оператор има право да изиска предоставянето на извънредно обезпечение в двоен размер на превишението над разполагаемия лимит за търговия. Извънредното обезпечение се поддържа за период от три месеца, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник.

Раздел IV

Освобождаване на обезпечение

Чл. 221. Налично обезпечение на търговски участник се освобождава при прекратяване на регистрацията на борсовия пазар в срок от 10 (десет) работни дни след датата на прекратяване договора за участие, при условие че търговският участник няма финансови задължения към БНЕБ – ЕАД. При наличие на изискуеми финансови задължения към оператора наличното обезпечение се усвоява до размера на дължимото, като останалата сума се освобождава от оператора в полза на търговския участник.

Чл. 222. (1) (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Частично освобождаване на налично обезпечение се извършва в срок до 3 (три) работни дни:

1. при писмено заявление от съответния търговски участник в съответствие с образец, публикуван на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД;

2. (изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) до размера на разполагаемия лимит за търговия на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" съгласно раздел VI от тази глава към момента на освобождаване на обезпечението;

3. (нова – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) до размера на разликата между свободното обезпечение и минималното обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори".

(2) (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) При наличие на просрочени парични задължения към оператора освободената сума се пренасочва автоматично за погасяването им, като се освобождава единствено размерът на остатъчната сума.

Раздел V

Минимално обезпечение

Чл. 223. (1) (Предишен текст на чл. 223 – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) БНЕБ – ЕАД, изисква минимално обезпечение от всички търговски участници,

регистрирани на борсовия пазар на електрическа енергия.

(2) (Нова – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Минималното обезпечение за пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" е общо за двата пазарни сегмента.

Чл. 224. (1) (Изм. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Размерът на минималното обезпечение е определен съгласно Тарифата за таксите, публикувана на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) При регистрацията на търговския участник и за времето, в което той е със статус "активен" за пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" и/или със статус "регистриран" за пазарен сегмент "Двустранни договори", размерът на наличното обезпечение е не по-малък от минималното обезпечение съгласно ал. 1.

Чл. 225. Минималното обезпечение се освобождава след уреждане на финансовите отношения с БНЕБ – ЕАД, и след прекратяване на регистрацията и договора за участие.

Чл. 226. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При усвояване и/или блокиране на част или на цялото минимално обезпечение на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" от страна на оператора търговският участник е задължен да го възстанови до изискуемия размер съгласно чл. 224 в срок до 3 (три) работни дни, като за посочения период операторът отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент при условията на раздел VII от тази глава. При невъзстановен размер на минималното обезпечение в указания срок операторът изключва търговския участник от участие на борсов пазар на електрическа енергия при условията на глава трета, раздел III.

(2) При усвояване и/или блокиране на част или на цялото минимално обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори" от страна на оператора търговският участник е задължен да го възстанови до изискуемия размер съгласно чл. 224 в срок до 1 (един) работен ден. В случай че минималното обезпечение не е възстановено в указания срок, операторът отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент при условията на раздел VII от тази глава и указва нов срок за изпълнение. При невъзстановен размер на минималното обезпечение в указания срок операторът изключва търговския участник от участие на борсов пазар на електрическа енергия по реда и при условията на глава трета, раздел III.

Раздел VI

Лимит за търговия на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред"

(Загл. изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.)

Чл. 227. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Търговските участници обезпечават своите оферти и сключени сделки на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" в съответствие с определен от всеки търговски участник лимит за търговия съгласно чл. 230 и 231.

Чл. 228. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Проверка относно обезпечеността на оферти и сделки на търговските участници на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" се извършва посредством функционалността "Проверка на лимити за търговия" на ЕСТ-ДН, ЕСТ-РД и ЕСТ-ТРД съгласно Инструкция № 8 "Проверка на лимити за търговия", публикувана на интернет страницата на оператора.

Чл. 229. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., бр. 50 от 2023 г., в сила

от 9.06.2023 г.) Лимитът за търговия, определен от търговски участник, е общ за пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред".

Чл. 230. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Първоначалният лимит за търговия на търговски участник представлява разликата между стойността на наличното обезпечение по чл. 219 и стойността на минималното обезпечение.

Чл. 231. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Разполагаемият лимит за търговия на търговски участник във всеки един момент представлява разликата между първоначалния лимит за търговия и блокираната от функционалността "Проверка на лимити за търговия" сума на:

1. максималната стойност на задължението, което може да бъде породено от регистрираните оферти за покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред", и/или

2. сключените сделки за покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред", и/или

3. нетната сума на задълженията на търговския участник към борсовия оператор на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред".

Чл. 232. (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Не се допуска подаване на оферти за покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени, чиято максимална стойност надхвърля разполагаемия лимит на търговския участник.

Чл. 233. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Офертите за покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени, чиято максимална стойност надхвърля разполагаемия лимит на търговския участник, се блокират автоматично от ЕСТ-ДН, ЕСТ-РД и ЕСТ-ТРД посредством функционалността "Проверка на лимити за търговия" съгласно Инструкция № 8 "Проверка на лимити за търговия".

Чл. 233а. (Нов – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Блокираните суми по падежирали задължения към БНЕБ – ЕАД, се освобождават в срок до един час след настъпването на падежа на съответното задължение и при получено от борсовия оператор плащане. Блокираните суми могат да бъдат освобождавани и след издаване на съответна фактура и при получено от борсовия оператор плащане.

Раздел VII

Изискуемо обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 234. Изискуемото обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори" се определя въз основа на параметрите на конкретна оферта и/или заявление за инициране на търг на съответния търговски участник.

Чл. 235. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.) Методът на изчисляване на изискуемото обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори" се публикува на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД, в Инструкция № 4 "Метод на изчисление на изискуемо обезпечение" на пазарен сегмент "Двустранни договори" и може да се променя по преценка на оператора с двудневно предизвестие. При изчисляване на изискуемото обезпечение не се начислява данъкът по чл. 243, т. 1, както и компонентите по чл. 243, т. 2.

Чл. 236. За подаване на оферта за покупка или продажба, както и за инициране на търг, търговският участник трябва да разполага със свободно обезпечение, чийто размер

надвишава или е равен на размера на изискуемото обезпечение.

Чл. 237. При сключване на сделка изискуемото обезпечение се блокира, след което размерът на свободното обезпечение се преизчислява и на база неговия преизчислен размер активните до момента на сключване на сделката оферти:

1. се деактивират, когато размерът на свободното обезпечение не е достатъчен да покрие изискуемото обезпечение по дадена оферта;

2. не променят статуса си, когато размерът на свободното обезпечение е достатъчен да покрие изискуемото обезпечение по дадена оферта.

Чл. 238. Операторът освобождава обезпечение, блокирано по сключена сделка, когато страните по сделката:

1. (изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) са подписали допълнително споразумение в съответствие с раздел VI от глава шеста;

2. (изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) са изпълнили задълженията си съгласно раздел VIII от тази глава, което удостоверяват с предоставяне на двустранно подписано потвърждение за спазен ангажимент; последното се изготвя съгласно задължителен за спазване образец, публикуван на интернет страницата на оператора, и се предоставя на оператора чрез канал за комуникация, посочен в образца на потвърждението за спазен ангажимент или по друг посочен от оператора начин.

Раздел VIII

Обезпечение за плащане и добро изпълнение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 239. (Изм. – ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г.) Обезпечение за плащане и/или добро изпълнение се предоставя в една от следните форми или в комбинация от тях – паричен депозит и банкова гаранция.

Чл. 240. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Търговските участници, сключили сделка на пазарен сегмент "Двустранни договори", са длъжни да предоставят обезпечение за плащане и/или добро изпълнение съгласно параметрите, посочени от инициатора на търга.

Чл. 241. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 242. (Доп. – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., отм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 243. При изчисляване стойността на обезпечението за плащане и/или добро изпълнение търговските участници са длъжни да съобразят следното:

1. при изчисляване на обезпечение за плащане се начислява ДДС (ако е приложимо);
2. за търговски участници, потребители на електрическа енергия, освен данъка по т. 1 се начисляват и:

а) утвърдената от КЕВР цена по чл. 30, ал. 1, т. 17 от ЗЕ;

б) данък в съответствие със Закона за акцизите и данъчните складове;

3. при изчисляване на гаранционни обезпечения за добро изпълнение не се начисляват компонентите по т. 2.

Чл. 244. (Изм. – ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Обезпечение за плащане и/или добро изпълнение на пазарен сегмент "Двустранни договори" под формата на банкова гаранция следва да бъде със срок на валидност 20 (двадесет) работни дни след последния ден на доставка в съответствие с параметрите на сключената сделка.

Раздел IX

Фактуриране на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред"

Чл. 245. За сделки, сключени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред", не се допуска издаване на нетна фактура. Издават се две отделни фактури за реализираните сделки за покупка и сделки за продажба.

Чл. 246. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При реализирани сделки за покупка на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ – ЕАД, ежедневно издава фактури, като:

1. (доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) за пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Непрекъсната търговия", се фактурират количествата, които са доставени през предходния работен ден, както и дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД; при поредица от неработни дни търгуваните и доставени през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност;

2. (нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) за пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Търгове в рамките на деня", се фактурират количествата, които се доставят в рамките на текущия работен ден, както и дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД; при поредица от неработни дни доставените през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност;

3. (придирна т. 2 – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) за пазарен сегмент "Ден напред" се фактурират количествата, които ще бъдат доставени на следващия ден, както и дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД; при поредица от неработни дни търгуваните през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност.

(2) При възникване на непредвидени обстоятелства по изключение сроковете за издаване на фактури по ал. 1 могат да бъдат удължени, но с не повече от един работен ден.

(3) Издадените фактури са с падеж първия работен ден, следващ деня на издаване на фактурата.

(4) Издадените фактури се изпращат от БНЕБ – ЕАД, на търговските участници през клиентски портал, опериран от БНЕБ – ЕАД, като на търговските участници се осигурява достъп до документите чрез потребителско име и парола, предоставени от БНЕБ – ЕАД.

(5) При невъзможност търговските участници да осъществят достъп до клиентския портал по ал. 4 издадените фактури могат да се изпращат от БНЕБ – ЕАД, по електронните пощи, посочени от търговските участници в заявлението за регистрация и в договора за участие на организиран борсов пазар.

Чл. 247. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При реализирани сделки за продажба на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ – ЕАД, ежедневно издава фактури, включително чрез самофактуриране по смисъла на чл. 113, ал. 11 от Закона за данък върху добавената стойност, като:

1. за пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" се фактурират дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД;

2. (доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) за пазарен сегмент "В рамките

на деня", механизъм "Непрекъсната търговия", се самофактурират количествата, които са доставени на предходния работен ден; при поредица от неработни дни търгуваните и доставени през неработните дни количества се самофактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност;

3. (нова – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) за пазарен сегмент "В рамките на деня", механизъм "Търгове в рамките на деня", се самофактурират количествата, които се доставят в рамките на текущия работен ден; при поредица от неработни дни доставените през неработните дни количества се самофактурират в първия работния ден, следващ неработните дни, при спазване изискванията на Закона за данък върху добавената стойност;

4. (предишна т. 3 – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) за пазарен сегмент "Ден напред" се самофактурират количествата, които ще бъдат доставени на следващия ден; при поредица от неработни дни търгуваните през неработните дни количества се самофактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност.

(2) Издадените чрез самофактуриране фактури по ал. 1 са с падеж 5 (пет) дни от датата на издаване и се изпращат от БНЕБ – ЕАД, на търговските участници по реда на чл. 246, ал. 4 и 5.

(3) Търговските участници са длъжни да включат фактурите, издадени чрез самофактуриране, в своите регистри по Закона за данък върху добавената стойност.

(4) Правата и задълженията на страните във връзка със самофактурирането се съдържат в споразумението по чл. 20, т. 3 от тези правила.

Чл. 248. (Отм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.).

Чл. 249. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При сделки, сключени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" на отрицателни цени:

1. при реализирани сделки за покупка на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ – ЕАД, издава фактури с нулеви стойности към търговските участници, а самофактурира цялата абсолютна стойност по сделката към БНЕБ – ЕАД, с основание "Извършена услуга по покупко-продажба на електрическа енергия на отрицателна цена";

2. при реализирани сделки за продажба на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ – ЕАД, издава фактури чрез самофактуриране с нулева стойност към БНЕБ – ЕАД, а фактурира цялата абсолютна стойност на продажбата към търговските участници с основание "Извършена услуга по покупко-продажба на електрическа енергия на отрицателна цена".

(2) Издадените фактури, включително чрез самофактуриране по ал. 1, са с падеж по чл. 246, ал. 3, изпращат се от БНЕБ – ЕАД, на търговските участници по реда на чл. 246, ал. 4 и 5 и търговските участници са длъжни да спазват задълженията по чл. 247, ал. 3 от тези правила.

(3) Правата и задълженията на страните във връзка със самофактурирането се съдържат в споразумението по чл. 20, т. 3 от тези правила.

Раздел X

Фактуриране на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 250. (1) (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., предишен текст на чл. 250, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) БНЕБ – ЕАД, издава фактури за плащане на дължими суми по чл. 209, ал. 1 за договорените с допълнително споразумение количества

електрическа енергия за период от 1 (един) месец. Фактурите се изпращат на търговските участници на всяко последно число на текущия месец или на първия работен ден, следващ месеца на доставка.

(2) (Нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) При сделки за продукти с отклонения, сключени чрез механизъм "Търгове – краен снабдител", страните по сделката предоставят на БНЕБ ЕАД справка за доставените, респективно получени количества електрическа енергия. Справката се предоставя чрез ЕСТ-ДД до 5-о число на месеца, следващ месеца на доставката. Доставените количества електрическа енергия трябва да съответстват на условията на сключената сделка за покупко-продажба.

Чл. 251. (1) При прекратяване на допълнителни споразумения по реда на раздел II от глава осма БНЕБ – ЕАД, изпраща протоколи за дължимите суми по чл. 263 и 264 в деня на прекратяването или в първия работен ден, следващ деня на прекратяването.

(2) При оттегляне или изключване от борсов пазар на електрическа енергия БНЕБ – ЕАД, изпраща фактури за дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД, които са изискуеми съгласно чл. 44, в деня на оттеглянето/изключването или в първия работен ден, следващ деня на оттеглянето/изключването.

Раздел XI

Разплащания на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред"

Чл. 252. Разплащанията на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" се извършват на базата на нетна покупка и нетна продажба.

Чл. 253. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) Търговски участници, реализирали нетна покупка, са длъжни да изпълнят своите задължения за разплащане чрез една от двете платежни услуги:

1. кредитен превод;
2. директен дебит съгласно Инструкция № 5 "Плащане чрез директен дебит" на БНЕБ – ЕАД.

(2) Разплащанията се осъществяват въз основа на издадените фактури, а когато са налице насрещни парични задължения – въз основа на документ за прихващане.

Чл. 254. (Отм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.).

Чл. 255. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) Търговски участници, реализирали нетна покупка, са длъжни на падеж да заплащат дължимите суми, включително тези, съдържащи се в Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД, като определената за целта банкова сметка на оператора следва да бъде заверена със съответното плащане до 10,30 ч. в първия работен ден, следващ деня на издаване на фактурата.

(2) Операторът на борсовия пазар може да договори с търговски участник други специални условия и ред за разплащане, при които задължението на търговския участник е напълно обезпечено във всеки един момент и не се нарушава изискването за ежедневно заплащане на дължимите суми по ал. 1.

Чл. 256. (Отм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.).

Чл. 257. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) БНЕБ – ЕАД, заплаща задълженията си по фактури към нетните продавачи до 5 (пет) дни от датата на издаване на фактурата.

Чл. 257а. (Нов – ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) (1) Независимият

преносен оператор извършва ежедневно наблюдение на покупките и продажбите, реализирани на платформите на оператора на борсовия пазар, и го уведомява в деня D+1 за реализирани продажби, необезпечени със съответната покупка на електрическа енергия в деня D.

(2) В случаите на ал. 1 операторът на борсовия пазар спира разплащанията с търговския участник до получаване на ново уведомление от независимия преносен оператор, че ангажиментите във връзка с реализираната енергия от балансиращия пазар са изпълнени.

Раздел XII

Разплащания на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 258. Крайният срок за плащане на издадените от БНЕБ – ЕАД, фактури е до 5 (пет) работни дни след издаването на съответната фактура.

Чл. 259. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 260. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) Продуктите по сделки, сключени на пазарен сегмент "Двустранни договори", се заплащат в съответствие с параметрите, посочени от инициатора на търга.

Глава осма

НЕИЗПЪЛНЕНИЕ

Раздел I

Отказ от сключване на допълнително споразумение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 261. (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) При отказ от сключване на допълнително споразумение, отговарящо на изискванията на раздел VI от глава шеста от страни по сделката, всяка от тях заплаща на БНЕБ – ЕАД, дължимите по сделката такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД, за целия период на доставка. При сделки за продукти с отклонение таксите се начисляват върху базовото количество (без отклонението), което е уговорено да бъде доставено в изпълнение на сделката.

Чл. 262. (1) (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) При отказ от сключване на допълнително споразумение, отговарящо на изискванията на раздел VI от глава шеста, от една от страните по сделката тази страна заплаща на БНЕБ – ЕАД, кумулативно стойността на блокираното по сделката изискуемо обезпечение и стойността на дължимите от двете страни такси по сделката за целия период на доставка. При сделки за продукти с отклонение таксите се начисляват върху базовото количество (без отклонението), което е уговорено да бъде доставено в изпълнение на сделката.

(2) Стойността на блокираното по сделката изискуемо обезпечение се превежда на изрядната страна от БНЕБ – ЕАД.

Раздел II

Прекратяване на допълнително споразумение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 263. (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) При прекратяване на допълнително споразумение по взаимно съгласие на страните всяка от тях заплаща на БНЕБ – ЕАД, в двоен размер стойността на дължимите такси съгласно Тарифата за таксите

на БНЕБ – ЕАД, за първоначално уговорения период на доставка по съответното допълнително споразумение. При сделки за продукти с отклонение таксите се начисляват върху базовото количество (без отклонението), което е уговорено да бъде доставено в изпълнение на сделката.

Чл. 264. (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) При предсрочно прекратяване на допълнително споразумение по причина, за която отговаря една от страните, тази страна заплаща на БНЕБ – ЕАД, в двоен размер стойността на дължимите от двете страни такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД, за първоначално уговорения период на доставка по съответното допълнително споразумение. При сделки за продукти с отклонение таксите се начисляват върху базовото количество (без отклонението), което е уговорено да бъде доставено в изпълнение на сделката.

Раздел III

Забава за плащане по допълнително споразумение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 265. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) Неустойките при забава на плащане по сключени сделки на пазарен сегмент "Двустранни договори" се определят от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг.

Чл. 266. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 267. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Раздел IV

Неприемане/недоставяне на електрическа енергия по допълнително споразумение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 268. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) Неустойките при неприемане/недоставяне на електрическа енергия по сключени сделки на пазарен сегмент "Двустранни договори" се определят от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг.

Чл. 269. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 270. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 271. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 272. (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) При неприемане/недоставяне на електрическа енергия по сключени сделки БНЕБ – ЕАД, начислява дължимите такси съгласно параметрите на сключената сделка без оглед на неприетите/недоставените количества. При сделки за продукти с отклонение таксите се начисляват върху базовото количество (без отклонението), което е следвало бъде доставено в изпълнение на сделката

Раздел V

Други плащания на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 273. За възстановяване на достъпа до ЕСТ след всяко отстраняване по реда на чл. 37 търговският участник заплаща на БНЕБ – ЕАД, 50 % (петдесет процента) от таксата за участие съгласно Тарифа за таксите на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 274. Търговски участник, който е вписан в списък "Неизрядни участници" поради

анулиране на търгове, в продължение на 1 (една) година заплаща на БНЕБ – ЕАД, в двоен размер таксата за инициране на търг при всеки следващ инициран търг.

Раздел VI

(Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.)

Неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение по глава седма

Чл. 275. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 276. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Чл. 277. (Отм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.).

Чл. 278. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм., бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

Раздел VII

Неизпълнение на задължението за разплащане на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" съгласно глава седма

Чл. 279. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При неизпълнение в срок от страна на търговски участник на задължение за разплащане на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" БНЕБ – ЕАД:

1. констатира всяко едно неизпълнение на задължение за разплащане, за което писмено уведомява търговския участник в едноседмичен срок от извършването;

2. (изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) при трето поред неизпълнение на задължение за разплащане в рамките на един месец увеличава в троен размер такса сетълмент, определена в Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД, за период от един месец, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник; при определяне на броя на неизпълненията се вземат предвид такива и на двата пазарни сегмента "В рамките на деня" и "Ден напред", като увеличението на такса оборот се прилага и за двата сегмента;

3. отстранява търговския участник по реда и при условията на глава трета, раздел II от тези правила; когато търговският участник е регистриран на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня", БНЕБ – ЕАД, го отстранява и от двата пазарни сегмента.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) При всяко последващо неизпълнение на задължение за разплащане в рамките на едномесечния срок на действие на санкцията по ал. 1, т. 2 операторът увеличава начисляваната такса сетълмент в троен размер, като определя нов едномесечен срок за кумулативно действие на наложените санкции, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник.

Глава девета

ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ

Раздел I

Общи положения

Чл. 280. (1) Операторът осъществява наблюдение на борсовия пазар с цел гарантиране, че търговията и всички други дейности протичат в съответствие с тези правила и приложимото законодателство.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) БНЕБ – ЕАД, сезира КЕВР и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия по официален път при съмнение за незаконосъобразно поведение на търговски участник.

Чл. 281. БНЕБ – ЕАД, може да отправи искане за предоставяне на информация от търговски участник и/или координатори на балансиращи групи, и/или ЕСО ЕАД, във връзка с осъществяване на наблюдение и контрол на борсовия пазар.

Чл. 282. Всички представители на търговските участници се задължават да се придържат към поведение, отговарящо на високи етични стандарти, в съответствие с приложимите регулаторни и правни задължения и добрата бизнес практика с цел поддържане на висок стандарт на работа по време на оперирането на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 283. Всеки търговски участник се задължава, че всички подадени от него оферти отразяват реален интерес за покупка и/или продажба на електрическа енергия и че всички сделки, по които търговският участник е страна, са реални.

Чл. 284. Търговските участници са длъжни да не влияят на цената или ценовата структура на борсовия пазар на електрическа енергия или по някакъв начин да нарушават достъпа или да възпрепятстват участието на други търговски участници.

Раздел II

Забрана за манипулиране на пазара

Чл. 285. На търговските участници се забранява извършването или опитът за извършване на манипулиране на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 286. Тази забрана включва без ограничение:

1. всяко манипулативно поведение във връзка с подаване на неверни или подвеждащи сигнали;
2. всякакви предварителни договаряния за сключване на споразумения или сътрудничество между търговските участници или между търговските участници и трети лица;
3. всяко поведение за позициониране на цените.

Чл. 287. На търговските участници се забранява всякакво манипулативно поведение във връзка с подаване на неверни или подвеждащи сигнали, като:

1. (доп. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) регистриране, промяна или отмяна на оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия без подходяща икономическа и друга видима обосновка;
2. регистриране на оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия без намерение тези оферти да доведат до реализиране на съответните сделки;
3. даване на неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро с физическа доставка;

4. използването на фиктивно средство или друга форма на заблуда или измама, както и подаването на неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро с физическа доставка;

5. разпространяване на фалшива или подвеждаща пазарна информация чрез медиите, включително интернет или по друг начин.

Чл. 288. На търговските участници се забранява тайно договаряне или тайно сътрудничество, както и предварително договаряне.

Чл. 289. На търговските участници се забранява определяне на цената за един или повече енергийни продукти с физическа доставка на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините са законни и че въпросната сделка или оферта са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия.

Раздел III

Забрана за търгуване с вътрешна информация

Чл. 290. На търговските участници или техни контрагенти, които притежават вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро, се забранява да:

1. използват тази информация, когато придобиват или се разпореждат или когато се опитват да придобият или да се разпоредят за своя собствена сметка или за сметка на трето лице пряко или косвено с продукти, за които се отнася тази информация;

2. разкриват тази информация на трето лице, освен ако това не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на неговата работа или задължения;

3. предлагат или подтикват друго лице въз основа на вътрешна информация да придобива или да се разпорежда с продукти, за които се отнася информацията.

Раздел IV

Прозрачност

Чл. 291. (1) (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Търговските участници се задължават публично да разкриват информация, с която разполагат по отношение на търговска дейност или съоръжения, които съответният търговски участник или неговото предприятие-собственик или свързано предприятие притежава или контролира, или по отношение на въпроси, свързани с тяхната експлоатация, за които въпросният участник на пазара или въпросното предприятие носи отговорност, независимо дали изцяло или отчасти.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила след приключване на процедурата по сертифициране на БНЕБ – ЕАД, в Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия като платформа за разкриване на вътрешна информация, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) Публикуването на информацията по ал. 1 на платформата за вътрешна информация на БНЕБ – ЕАД, дава възможност за изпълнение на задълженията на търговски участник по чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 от 25.11.2011 г. на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия във връзка с чл. 10, параграф 1 от Регламент за изпълнение № 1348/2014 за разкриване на вътрешна информация.

Чл. 292. Изискванията за разкриване на информация не се прилагат за информация за собствени планове и стратегии за търгуване на търговския участник.

Чл. 293. Търговският участник публично разкрива всяка вътрешна информация, която е точна по своето естество, не е била направена публично достояние и се отнася пряко или

косвено до един или повече енергийни продукти на едро и която, ако бъде направена публично достояние, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.

Чл. 294. Когато информацията подлежи на публично разкриване, тя включва най-малко информация за:

1. идентификационен номер на съобщението;
2. статус на събитието;
3. вид неразполагаемост;
4. тип на събитието;
5. час и дата на публикуване на съобщението;
6. начало на събитието;
7. край на събитието;
8. измервателна единица;
9. неразполагаема мощност;
10. разполагаема мощност;
11. инсталирана мощност;
12. причина за неразполагаемостта;
13. забележка;
14. тип гориво;
15. пазарна зона;
16. засегнат актив или електропроизводствена единица;
17. EIC код на засегнатия актив или електропроизводствена единица;
18. наименование на пазарния участник;
19. ACER код на пазарния участник.

Чл. 295. (Доп. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., изм., бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) (1) Търговските участници се регистрират на платформата за вътрешна информация на БНЕБ – ЕАД, в съответствие с Инструкция № 7 "Публикуване на вътрешна информация на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД".

(2) Вътрешната информация се разкрива възможно най-рано, но не по-късно от 60 минути след настъпване на събитието.

(3) За да бъде публикувана информацията незабавно, търговският участник самостоятелно регистрира съобщението на платформата за вътрешна информация на БНЕБ – ЕАД, след което информацията става публично достъпна. За тази цел търговският участник предварително е получил от оператора профил с потребителско име и парола за достъп и връзка към платформата за вътрешна информация.

(4) Търговският участник носи отговорност за пълнотата, точността и навременното разкриване на вътрешната информация.

Чл. 296. Търговският участник може на своя отговорност по изключение да забави публичното разкриване, за да не накърни законните си интереси, при условие че такъв пропуск няма да подведе обществеността и търговският участник може да гарантира поверителността на информацията и не взема решения, свързани с търгуването на борсовия пазар въз основа на тази информация.

Чл. 297. (Отм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.).

Раздел V

Предоставяне на информация

Чл. 298. Всеки търговски участник се съгласява, че:

1. БНЕБ – ЕАД, предоставя периодично информация за търговията на борсовия пазар и друга съответна информация на съответния регулаторен орган;

2. БНЕБ – ЕАД, предоставя информация, независимо дали такава информация е придобита в контекста на анализ или не, при поискване от регулаторния орган или компетентен такъв;

3. БНЕБ – ЕАД, може да предоставя информация на други борсови оператори или преносния оператор, при условие че има писмена договорка между БНЕБ – ЕАД, и съответната страна, за целево и поверително третиране на такава информация;

4. комуникацията с БНЕБ – ЕАД, може да се записва, съхранява и използва във връзка с наблюдението на спазването на тези правила и приложимото законодателство; всеки търговски участник осигурява всички необходими съгласия от съответните служебни лица, служители и представители, преди такива лица да комуникират с БНЕБ – ЕАД, от името на търговския участник.

Чл. 299. Получената по реда на тази глава информация се използва единствено за целите, посочени в тези правила. БНЕБ – ЕАД, може да оповести резултатите от извършените наблюдения и контрол по конкретен въпрос, при условие че името на съответния търговски участник не се разкрива.

Чл. 300. БНЕБ – ЕАД, може публично да разкрива името на търговски участник по време на наблюдението единствено ако такова разкриване е необходимо, за да поддържа целостта на борсовия пазар.

Чл. 301. (Отм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.).

Чл. 302. (Отм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.).

Глава десета

ИНФОРМАЦИЯ И КОМУНИКАЦИЯ

Раздел I

Собственост върху информацията

Чл. 303. Информация, представена под формата на оферти за покупка и/или продажба от търговските участници чрез ЕСТ или по друг начин, както и информацията, произтичаща от търговията на пазарните сегменти, принадлежат на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 304. БНЕБ – ЕАД, има право да ползва и обработва информацията за подадени оферти и реализирани сделки и друга информация по отношение на физическите и финансовите взаимоотношения без задължение за поверителност към търговските участници, доколкото такава информация не засяга отделен търговски участник. Търговските участници нямат право на възнаграждение по отношение на такива дейности.

Чл. 305. БНЕБ – ЕАД, може във всеки един момент да поиска правна и финансова информация, свързана с участието на търговския участник на борсовия пазар на електрическа енергия. Непредоставяне на информацията в определения от БНЕБ – ЕАД, срок се счита за неизпълнение на правилата.

Чл. 306. БНЕБ – ЕАД, предоставя информация на компетентните органи в съответствие с приложимото законодателство.

Чл. 307. БНЕБ – ЕАД, има право да разкрива информация в съответствие с глава девета.

Раздел II

Комуникация

Чл. 308. Комуникацията между БНЕБ – ЕАД, и търговските участници по оперативни въпроси се осъществява по имейл и/или по телефон между отговорниците за търговия и отговорниците за сетълмент и обезпечения, посочени в договора за участие, и съответните служители от оперативните звена в БНЕБ – ЕАД.

Чл. 309. БНЕБ – ЕАД, предоставя информация, свързана с работата на борсовия пазар, на интернет страницата си и/или чрез изпращане на имейл на отговорниците за търговия и отговорниците за сетълмент и обезпечения, посочени в договора за участие. Търговските участници се задължават да се информират своевременно относно актуалната информация от БНЕБ – ЕАД.

Чл. 310. Съобщения, изпратени по време на периода на подаване на оферти, които засягат търговията, се изпращат на имейлите на отговорниците за търговия и/или се обявяват на интернет страницата на оператора, и/или се публикуват в ЕСТ.

Чл. 311. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) БНЕБ – ЕАД, публикува на своята интернет страница:

1. образец на договор за участие на борсов пазар;
2. образци на документи, които са задължителни за търговските участници;
3. адрес за кореспонденция;
4. информация за контакт с оператора, включително имейл;
5. Тарифата за таксите на БНЕБ – ЕАД;
6. регистър на търговските участници;
7. инструкции по тези правила.

(2) Информацията и/или документите по ал. 1, т. 1, 2, 3, 4, 5 и 7, както и техните изменения и допълнения, се публикуват не по-късно от една седмица преди датата, от която ще започне прилагането им.

Глава единадесета

НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА

Чл. 312. (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) При наличие на събития и/или обстоятелства, представляващи непреодолима сила, страните се задължават взаимно да се уведомяват по официален път за началото на такива събития и/или обстоятелства.

Чл. 313. БНЕБ – ЕАД, и търговските участници не носят отговорност за неизпълнение на задълженията си в случай на непреодолима сила за периода, докато трае непреодолимата сила. Ако някоя от страните преди настъпването на непреодолимата сила е била в забава за изпълнение на свое задължение, същата не може да се позовава на непреодолима сила.

Чл. 314. Докато трае непреодолимата сила, изпълнението на задълженията и на свързаните с тях насрещни задължения се спира. Отпадането на задълженията в този случай не важи по отношение на закъснели плащания, изискуеми преди настъпването на непреодолимата сила.

Чл. 315. Страната, която е под въздействие на непреодолима сила, е длъжна да уведоми незабавно по официален път другата страна за обстоятелствата и ограниченията, наложени от непреодолимата сила. Страната, която претендира за непреодолима сила, полага необходимата грижа, за да смекчи последиците от тази сила.

Чл. 316. Ако непреодолимата сила продължи толкова дълго, че страната няма интерес

от изпълнението, тя може да прекрати засегнатата услуга, без да дължи обезщетение, с отправяне на официално уведомление с обратна разписка. В този случай прекратяването не освобождава търговските участници и/или БНЕБ – ЕАД, от задълженията му за плащане, възникнали преди прекратяването.

Глава дванадесета

ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 317. Всички промени в тези правила се одобряват от КЕВР и се публикуват на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

Чл. 318. Всякакви претенции, спорове или различия, които могат да възникнат от или във връзка с тези правила, се уреждат в съответствие с действащото българско законодателство.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тези правила:

1. "ACER" е Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори.
2. (Доп. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) "Euphemia" е алгоритъм, собственост на обединението PCR, който се оперира съгласно публично оповестени процедури. Координатор на алгоритъма Euphemia е борсов оператор, който в определения ден е водещ в процеса по изчисляване на резултатите от тръжната сесия на обединението SDAC или SIDC чрез Euphemia алгоритъма.
3. "Борсов пазар" е съвкупността от всички организирани пазарни сегменти, оперирани и администрирани от "Българска независима енергийна борса" – ЕАД, на които се сключват сделки с електрическа енергия с физическа доставка.
4. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) "Борсова сесия" е времето за провеждане на организирана търговия на пазарен сегмент "Ден напред" или пазарен сегмент "В рамките на деня" – механизъм "Търгове в рамките на деня" при търговия с продукти с доставка в деня, следващ деня на търговия, както и в рамките на същия ден като деня на търговия.
5. "Вътрешна информация" означава информация, точна по своето естество, която не е била направена публично достояние, отнасяща се пряко или косвено до един или повече енергийни продукти на едро с физическа доставка и която, ако бъде направена публично достояние, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.
6. "Генераторна единица" е самостоятелен генератор на електрическа енергия, принадлежащ към електропроизводствена единица.
7. "Ден D" е ден на доставка, в който се извършва физическата доставка.
8. "Ден D-1" е ден на търговия, през който се подават оферти от търговските участници и се осъществяват сделките на борсовия пазар, предхождащ деня на доставка.
9. "Договор за участие" е договор, който регламентира правата и задълженията на БНЕБ – ЕАД, и търговския участник във връзка с участието на борсов пазар на електрическа енергия.
10. "Допълнително споразумение" е споразумение, неразделна част от СДППЕЕ, по силата на което се уреждат параметрите на конкретна сделка, сключена на пазарен сегмент "Двустранни договори".
11. "Единно обединение на пазарите "Ден напред" е проект за обединение на националните електроенергийни пазари на базата на Европейския целеви модел (Single

Price Market Coupling for DAM) с имплицитно разпределение на трансграничните преносни способности.

12. "Електронна система за търговия" е софтуерна система, ползвана за администриране на процеса по подаване на оферти и изчисляване на резултатите от търговията на борсовия пазар.

13. "Електронни системи за сетълмент" са електронни системи, ползвани за администриране на процесите по сетълмент, обезпечения и управление на финансовия риск на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" и на пазарен сегмент "Двустранни договори".

14. "Електропроизводствена единица" е съоръжение за производство на електрическа енергия, състоящо се от една генераторна единица или от съвкупност от генераторни единици.

15. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., отм., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.).

16. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

17. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) "Механизъм "Търгове" е механизъм за търговия, на който се подават оферти и се сключват сделки чрез провеждане на търгове за покупко-продажба на електрическа енергия, част от ЕСТ-ДД.

18. (Отм. – ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г.).

19. "Заявител" е юридическо лице, подало заявление за регистрация на борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ – ЕАД.

20. "Заявление за инициране на търг" е бланка-образец, публикувана на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД, задължителна за всеки инициатор на търг.

21. "Заявление за регистрация" е бланка-образец, публикувана на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД, задължителна за всеки заявител.

22. "Индивидуални условия" са неразделна част от допълнително споразумение, подписано в резултат на сключена сделка.

23. "Инициатор на търг" е търговски участник, подал заявление за инициране на търг при условията и в сроковете съгласно тези правила.

24. "Купувач" е търговски участник, сключил сделка за покупка на електрическа енергия.

25. "Манипулиране на пазара" е:

а) сключване на сделка или подаване на оферта за търговия с продукти, които: дават или има вероятност да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали за предлагането, търсенето или цената на продуктите, или определят, или се прави опит да се определи чрез действията на едно или повече лица, действащи заедно, цената на един или повече продукти на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е подало съответната оферта за търгуване, докаже, че причините, които са го мотивирали да направи това, са законни и че въпросната сделка или оферта са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с електрическа енергия, или използва, или се прави опит да се използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или могат да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите;

б) разпространяване на информация по медиите, включително по интернет или с всякакви други средства, която дава или е възможно да даде лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставката, търсенето или цената на продуктите, включително разпространяване на слухове и на неверни или заблуждаващи новини, когато лицето,

извършващо разпространението, е знаело или би трябвало да знае, че информацията е невярна или заблуждаваща.

25а. (Нова – ДВ, бр. 46 от 2025 г. , в сила от 6.06.2025 г.) Механизъм "Търгове – краен снабдител" е механизъм за търговия на електрическа енергия на едро, част от пазарен сегмент "Двустранни договори", на който търговски участници, притежаващи валидна лицензия за краен снабдител съгласно чл. 39, ал. 1, т. 10 от Закона за енергетиката, инициират търгове за покупка на електрическа енергия с цел гарантиране на сигурността на доставките за снабдяване на битови клиенти.

26. "Непреодолима сила" са непредвидени и непредотвратими събития и/или обстоятелства, или комбинация от събития от извънреден характер извън контрола на страните, възникнали след започване на търговия от страна на търговски участник, включващи, но неограничаващи се до: война, саботаж, въстания, революция, бунт, експлозия, пожар, природни бедствия (наводнения, земетресения, гръм, буря, ураган, торнадо, проливен дъжд, градушка, свличане, срутвания на земни маси, залеждания и др.), по смисъла на чл. 306 от Търговския закон, доколкото тези събития и/или обстоятелства създават невъзможност за изпълнение на задълженията по тези правила.

27. "Недоставяне на електрическа енергия" е отказ от страна на продавач да изпълни задълженията си според допълнителното споразумение към СДППЕЕ, свързано с доставяне на електрическа енергия.

28. "Неприемане на електрическа енергия" е отказ от страна на купувач да изпълни задълженията си, според допълнителното споразумение към СДППЕЕ, свързано с приемане на доставката на електрическа енергия.

29. "Неработен ден" е почивен или празничен ден по смисъла на Кодекса на труда, през който банките, осъществяващи дейността си на територията на Република България, не обслужват клиенти.

30. "Нетен купувач" е търговски участник, който за определен период на доставка е реализирал сделки за покупка на електрическа енергия с обща стойност, по-голяма от общата стойност на реализираните от него сделки за продажба.

31. "Нетен продавач" е търговски участник, който за определен период на доставка е реализирал сделки за продажба на електрическа енергия с обща стойност, по-голяма от общата стойност на реализираните от него сделки за покупка.

32. "Нетна покупка" се наблюдава, когато общата стойност на реализираните сделки за покупка от един и същи участник е по-голяма от общата стойност на реализираните сделки за продажба за определен период на доставка.

33. "Нетна продажба" се наблюдава, когато общата стойност на реализираните сделки за продажба е по-голяма от общата стойност на реализираните сделки за покупка за определен период на доставка.

34. "Нетно генерирано задължение към оператора" е разликата от: (i) сбора на всички фактурирани и неплатени задължения, включително тези, за които не е настъпил падежът, и стойността на всички нефактурирани реализирани покупки, и (ii) стойността на всички нефактурирани реализирани продажби.

35. (Отм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г.).

36. "Опит за участие в манипулиране на пазара" е:

а) сключване на сделка, подаване на оферта или предприемане на друго действие, свързано с продукт, с намерение да се: дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите; определят цените на един или повече продукти на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило

сделката или е издало нареждането, докаже, че причините, които са го мотивирали да направи това, са законни и че сделката или офертата, подадена от търговски участник, е съобразена с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия, или използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с която се дават или могат да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите;

б) разпространяването на информация, включително по интернет или по какъвто и да е друг начин, с намерение да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставките, търсенето или цената на продуктите.

37. "Основателна причина" е обективен факт от действителността, при наличието на който допълнително споразумение може да бъде прекратено предсрочно и едностранно от изправната страна, изразяващ се в образувано производство за обявяване в несъстоятелност, обявена несъстоятелност и образувано производство по ликвидация, иницирани срещу неизправната страна, неприемане или недоставяне на електрическа енергия, прекратяване, отнемане и/или изтичане на срока на издадена лицензия по ЗЕ, както и всяко неизпълнение на тези правила от страна на търговски участник.

38. "Отговорник за търговия" е физическо лице, което е определено в договора за участие от търговски участник да подава, анулира и модифицира оферти, изпраща заявки за подаване, модифициране или анулиране на оферти на оператора и/или да изпраща заявления за инициране на търг.

39. "Отговорник за сетълмент и обезпечения" е физическо лице, което е определено в договора за участие от търговски участник като отговорно по всички въпроси, свързани със сетълмент и обезпечения.

40. "Официално уведомление или уведомяване по официален път" е такова уведомление, което се осъществява по факс, предоставен от търговския участник, по електронен път до имейли на представляващите и/или отговорниците за търговия, и/или отговорниците за сетълмент и обезпечения, с писмо, адресирано до представляващия търговския участник и изпратено на представения адрес за кореспонденция, по факс, предоставен от оператора, по електронен път до имейл, предоставен от оператора или посочен на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД, или с писмо, адресирано до оператора, изпратено на актуалния адрес за кореспонденция, посочен на интернет страницата на БНЕБ – ЕАД.

41. (Изм. – ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.) "Пазарен сегмент "В рамките на деня" е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ – ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с доставка в деня на търговия и в деня, следващ деня на търговия, като сделките на този сегмент се осъществяват чрез механизъм за непрекъснато договаряне или механизъм за имплицитни търгове. При механизъм "Непрекъснатата търговия" сделки се сключват автоматично при наличието на взаимно удовлетворяващи се активни оферти. При механизъм "Търгове в рамките на деня" се провеждат имплицитни търгове с постигане на единна клирингова цена за всеки интервал на доставка.

42. "Пазарен сегмент "Ден напред" е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ – ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с доставка в деня, следващ деня на търговия, който сегмент се оперира на базата на търг, а сетълментът на сделките, сключени за всеки отделен интервал на доставка, се осъществява по една еднаква за всички търговски участници цена – клирингова цена за съответния интервал на доставка.

43. (Изм. – ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 9.06.2023 г., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) "Пазарен сегмент "Двустранни договори" е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ – ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с различен срок на доставка, равен или по дълъг от 1 (един) ден, който сегмент предоставя възможност на търговските участници да търгуват на механизмите "Търгове" и "Търгове – краен снабдител".

43а. (Нова – ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 1.10.2022 г., доп., бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) "Петнадесетминутен продукт" е продукт, търгуван на борсовия пазар, сегмент "В рамките на деня" или сегмент "Ден напред", с продължителност на доставката петнадесет минути.

44. "Планирано събитие" е събитие, което е известно предварително на първоначалния собственик на съответните данни.

45. "Продавач" е търговски участник, сключил сделка за продажба на електрическа енергия.

46. "Профил" са създадени от оператора индивидуални потребителско име и парола, чрез които отговорникът за търговия се идентифицира и получава достъп до ЕСТ.

47. "Предсрочно прекратяване на допълнително споразумение" е прекратяване на допълнително споразумение от изправната страна преди изтичане на срока на действие на споразумението поради неизпълнение на задълженията от насрещната страна, по взаимно съгласие и/или при наличие на основателна причина.

48. "Разумен срок" е подходящ срок според обстоятелствата, но не по-дълъг от 10 (десет) работни дни.

49. "Свободно обезпечение" е частта от наличното обезпечение на търговски участник, което не е блокирано като изискуемо обезпечение на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" и/или по сключени сделки на пазарен сегмент "Двустранни договори".

50. "Сключена сделка" е налице, когато оферта за покупка и оферта за продажба се срещнат/съвпадат в съответната ЕТС.

51. "Списък "Допустими контрагенти" е списък, който се създава от оператора за всички търговски участници след отправено искане и въз основа на подписан СДППЕЕ.

52. (Изм. – ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.) "СДППЕЕ" е договор, който урежда правата и задълженията на страните в резултат на сключена сделка на пазарен сегмент "Двустранни договори".

53. "Тарифа за таксите на БНЕБ – ЕАД" е актуална ценова листа, публикувана на интернет страницата на оператора.

54. "Търговски участник" е юридическо лице, сключило договор за участие на борсов пазар на електрическа енергия с БНЕБ – ЕАД.

55. "Търг" е онлайн търг за покупка или продажба на електрическа енергия, който се инициира от търговски участник чрез заявление за инициране на търг и се организира от оператора, като подадените оферти се класират и се сключват сделки съобразно класирането.

56. "Търговски календар" е секция на интернет страницата на оператора, в която под формата на календар се публикува информация за иницирани търгове.

57. "Финансови задължения" са задълженията на търговски участник да предоставя и поддържа обезпечение, задълженията за разплащане по фактури и задълженията за разплащане по начислени лихви, неустойки и други плащания.

58. "Часови интервал" е интервалът между два поредни часа с продължителност 60

(шестдесет) минути.

59. "Часови продукт" е продукт, търгуван на борсовия пазар с продължителност на доставката един час.

60. SDAC е единно паневропейско обединение на пазарите с доставка "Ден напред", създадено и управлявано съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 г. за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Тези правила се прилагат за всички търговски участници, които преди датата на влизането им в сила имат сключен договор за участие на борсов пазар и/или договор за участие на централизиран пазар за покупко-продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори.

(2) Търговски участници, които към датата на влизане в сила на тези правила са изключени от някой от сегментите или от борсовия пазар, след шест месеца могат да започнат нова процедура по регистрация, след като изцяло са уредили финансовите си задължения към оператора и/или към изправната страна по сделка, която е предсрочно прекратена.

§ 3. В тримесечен срок от влизането в сила на тези правила търговските участници сключват нов договор за участие на борсов пазар с БНЕБ – ЕАД, регламентиращ участието им на борсовия пазар на електрическа енергия.

§ 4. Тези правила влизат в сила от датата на обнародването им в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 7.01.2022 г.)

§ 8. За сделки за покупко-продажба на електрическа енергия, сключени на пазарен сегмент "Двустранни договори" до датата на влизане в сила на тези правила, по които търговски участник е предоставил обезпечение за плащане и/или добро изпълнение под формата на застраховка-гаранция, следва в 30-дневен срок от влизане в сила на тези правила да предостави обезпечение под формата на паричен депозит, банкова гаранция или комбинация от тях.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.)

§ 39. Търговските участници, регистрирани на организирания борсов пазар на електрическа енергия на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" до датата на влизане в сила на тези правила, следва в 30-дневен срок от влизане в сила на тези правила да сключат споразумение за самофактуриране с борсовия оператор.

§ 40. До 31.10.2022 г. търговските участници имат право да внасят парични средства по разплащателна сметка на БНЕБ – ЕАД, за покриване на нетната им покупка на седмична база. Търговските участници, внесли парични средства по разплащателна сметка на БНЕБ – ЕАД, за покриване на нетната им покупка, имат право до 31.10.2022 г. да

ползват внесените суми за покриване на задълженията си към борсовия оператор.

§ 41. Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия са приети с решение на Комисията за енергийно и водно регулиране по Протокол № 243 от 9.09.2022 г. по т. 1 и влизат в сила от деня на обнародването им в "Държавен вестник", с изключение на § 6, 7, 8, 9, 10 и 38, които влизат в сила от 1.10.2022 г., и на § 34, който влиза в сила след приключване на процедурата по сертифициране на БНЕБ – ЕАД, в Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия като платформа за разкриване на вътрешна информация.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ДВ, бр. 63 от 2024 г., в сила от 26.07.2024 г.)

§ 63. (1) Датата, на която механизмът "Търгове в рамките на деня" започва да функционира, е датата на неговото въвеждане в единното свързване на пазарите в рамките на деня (SIDC).

(2) Датата, на която започва да функционира механизмът по ал. 1, се оповестява от оператора на организирания борсов пазар на електрическа енергия, който публикува съобщение на интернет страницата си.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ДВ, бр. 46 от 2025 г., в сила от 6.06.2025 г.)

§ 56. Началната дата на въвеждане на 15-минутни продукти на пазарен сегмент "Ден напред" е датата на въвеждане на продуктите в единното свързване на пазарите за ден напред (SDAC). Операторът на организирания борсов пазар на електрическа енергия оповестява началната дата на въвеждане на продуктите чрез публикуване на съобщение на интернет страницата си.